

2017/7449

UITVOERINGSPROGRAMMA VLUCHTELINGEN

2017 en 2018

Vluchtelingen doen meteen mee

Voorwoord

In heel korte tijd moesten vorig jaar honderden vluchtelingen worden opgevangen. Als college vonden wij het inspirerend en bijna ontroerend om te zien hoeveel vrijwilligers opstonden en zich belangeloos inzetten om de vluchtelingen zo goed mogelijk op te vangen, te ondersteunen en verder te helpen op hun weg naar integratie. We hebben drie opvanglocaties gehad, waar bijna 1600 mensen werden opgevangen: 1% van de Zaanse bevolking.

In Zaanstad willen we dat vluchtelingen meteen meedoen in de Zaanse samenleving en volwaardig onderdeel van die samenleving worden. Door snelle integratie kunnen we de potentie van asielzoekers en vergunninghouders optimaal benutten en worden zij een waardevol onderdeel van de gemeenschap. Een diverse samenstelling van de Zaanse bevolking leidt tot nieuwe inzichten, nieuwe ideeën, nieuwe ontmoetingen en nieuwe impulsen. Het gaat daarbij ook niet alleen meer om de vraag wat wij voor vluchtelingen kunnen doen, maar wat zij voor ons, voor Zaanstad, kunnen doen. Hoe we elkaar verder kunnen helpen.

Het thema 'samen' loopt daarbij als een rode draad door alle gesprekken en activiteiten. Samen met onze inwoners, samen met aanbieders van inburgeringstrajecten, samen met de Sociaal Wijkteams, samen met Vluchtelingenwerk en het COA, samen met de omwonenden van het toekomstige asielzoekerscentrum én samen met de vluchtelingen.

Voor u ligt het Uitvoeringsprogramma Vluchtelingen, dat een verdere uitwerking is van de Visie op de opvang en integratie van vluchtelingen. Door de hoge instroom van vluchtelingen het afgelopen jaar, is ervoor gekozen om visievorming en uitvoering gelijk op te laten lopen. Veel maatregelen zijn in 2016 al gestart, zodat asielzoekers en vergunninghouders meteen mee kunnen doen in Zaanstad. Wij willen onze dank uitspreken aan de betrokkenen in de stad die meegesproken hebben en mee blijven spreken over hoe vluchtelingen zo goed mogelijk mee kunnen doen in Zaanstad. Wij waarderen het dat mensen een bijdrage leveren, waarbij het gezegd moet zijn dat ook tegengeluiden en kritische noten zeer worden gewaardeerd: we staan met elkaar voor een uitdaging. Wij zijn er ook trots op dat we, en dat zie je als lezer terug in dit uitvoeringsprogramma, een integrale aanpak hanteren waarbij alle specialisaties hard nodig waren. En ten slotte zijn wij trots op de vluchtelingen die we onze stadsgenoten mogen noemen en die als Zaankanter een bijdrage aan onze maatschappij leveren.

Het college van de gemeente Zaanstad

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Met de stad, door de stad	4
1.2	Opzet uitvoeringsprogramma	4
1.3	leeswijzer	5
2	Integratie en participatie van asielzoekers en vergunninghouders	6
3	Huisvesting vergunninghouders	17
4	Onderwijs asielzoekers en vergunninghouders	20
5	Veiligheid en gezondheid asielzoekers en vergunninghouders	24
6	Opvang asielzoekers	30
7	Communicatie, monitoring, evaluatie	32
7.1	Communicatie	32
7.2	Monitoring en evaluatie	32
8	Ten slotte	34
9	Bijlage 1: Programmabegroting	35
10	Bijlage 2: Informatie COA – Taken gezondheid en zorg	36
11	Bijlage 3: Meldcodes Huiselijk geweld	37
12	Bijlage 4 Doorstroomschema vergunninghouders	38

Begrippenkader

In het dagelijks gebruik worden er allerlei termen door elkaar gebruikt om verschillende soorten vluchtelingen te duiden. In dit document wordt aangesloten bij de officiële terminologie van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND):

- Een asielzoeker is een vreemdeling die zijn land heeft verlaten en bij de Nederlandse overheid een asielaanvraag indient. Alleen mensen die in hun land van herkomst gevaar lopen vanwege oorlog, politiek geweld, hun seksuele geaardheid, afkomst of religie hebben recht op bescherming.
- Wanneer de IND beslist dat de asielzoeker recht heeft op bescherming, dan krijgt hij de status van vluchteling en krijgt hij een tijdelijke verblijfsvergunning. Deze personen worden ook wel vergunninghouder genoemd.
- In dit uitvoeringsprogramma wordt het begrip vergunninghouder gebruikt voor erkende vluchtelingen die in Zaanstad zijn gevestigd.
- Een vergunninghouder is een erkende vluchteling met een verblijfsvergunning.

Andere veel voorkomende begrippen:

- Hervestigers zijn in Nederland uitgenodigde vluchtelingen. Zij hoeven niet eerst een hele asielprocedure te doorlopen maar kunnen hier zonder meer wonen, werken en studeren. Hervestigers hebben in het vluchtelingenkamp een inburgeringscursus gedaan. De UNHCR draagt hervestigers voor vanuit vluchtelingenkampen. Ze worden vooraf door Nederland gescreend.
- De begrippen belanghebbenden en betrokkenen worden beide in dit uitvoeringsprogramma gebruikt. Belanghebbende hebben rechtstreeks belang bij een maatregel of activiteit uit het uitvoeringsprogramma. Betrokkenen zijn personen die aangegeven hebben graag mee te willen denken en doen met de vluchtelingenaanpak, maar niet altijd belanghebbende zijn.

1 Inleiding

De 'Visie op de opvang en integratie van vluchtelingen' (hierna: de visie) is op 6 oktober 2016 vastgesteld door de gemeenteraad (kenmerk: 2016/197693). In de visie is voor een aantal thema's uiteengezet wat de gemeente wil bereiken en welke uitgangspunten daarbij belangrijk zijn. Het gaat om de thema's:

1. Integratie en participatie
2. Wonen
3. Onderwijs
4. Gezondheid en veiligheid
5. Opvang van asielzoekers

Om de uitvoering van de visie te organiseren is in dit uitvoeringsprogramma een integrale aanpak opgesteld voor de komende 2 jaar. De beleidsdoelstellingen worden per deelthema vertaald naar concrete acties. De uitvoering wordt vormgegeven door een continu proces van opstarten van maatregelen/projecten en halfjaarlijkse voortgangsrapportages aan de raad. Benadrukt wordt echter dat het vluchtelingenvraagstuk een dynamisch karakter heeft. Op basis van de monitoringsresultaten en actualiteiten kan worden bijgestuurd of worden extra maatregelen getroffen. Hiervoor is een algemene reserve opgenomen. Voor een volledig overzicht, is in bijlage 1 de volledige programmabegroting weergegeven. De middelen die nodig zijn voor het de interne programmaorganisatie, zijn hier ook in opgenomen.

In het Bestuursakkoord Verhoogde instroom Asielzoekers zijn door het Rijk en gemeenten in november 2015 afspraken gemaakt om in te spelen op het groeiende aantal asielzoekers. Vervolgens is in april 2016 een Uitwerkingsakkoord gesloten tussen het Rijk en de VNG waarbij aanvullende (financiële) afspraken zijn gemaakt met betrekking tot de integratie van vergunninghouders. De gemeente heeft voor 2 jaar extra financiële middelen van het Rijk ontvangen. Deze financiële middelen worden gebruikt om tot en met 2018 op verschillende onderdelen extra maatregelen door te voeren en projecten te draaien. Na 2 jaar zullen deze extra maatregelen uitmonden in een structurele integrale werkwijze rondom asielzoekers en vergunninghouders.

1.1 Met de stad, door de stad

Om tot een breed gedragen aanpak van het vluchtelingenvraagstuk te komen, is er een doorlopende dialoog met belanghebbenden. Bij nieuwe ontwikkelingen, zoals de visievorming en de komst van een azc, worden belanghebbenden hierbij betrokken. Mei 2016 vond een eerste dialoog plaats met belanghebbenden in de stad. Tijdens deze gesprekken zijn veel ideeën en oplossingen aangedragen, maar ook zorgen en aandachtspunten benoemd. De opbrengst van deze gesprekken is meegenomen in de uitwerking van de visie. Per thema zijn deze gesprekken vervolgens verder doorgezet, om tot een gedragen uitvoeringsprogramma te komen.

1.2 Opzet uitvoeringsprogramma

Door de hoge instroom van vluchtelingen het afgelopen jaar, is ervoor gekozen om visievorming en uitvoering gelijk op te laten lopen. Veel maatregelen zijn in 2016 al gestart, zodat asielzoekers en vergunninghouders meteen mee kunnen doen in Zaanstad.

In dit uitvoeringsprogramma is elk thema in een apart hoofdstuk volgens een zelfde systematiek uiteengezet. Allereerst worden per thema de beleidsuitgangspunten uiteengezet, waarna een terugblik wordt gegeven op de maatregelen die in 2016 zijn uitgevoerd, gevolgd door die maatregelen waar in 2017 en 2018 op in wordt gezet. Vervolgens worden de maatregelen voor 2017 en 2018 samengevat in een tabel.

In elke tabel wordt achtereenvolgens de volgende onderdelen uitgewerkt:

1. de partij(en) die verantwoordelijk is (zijn) voor de uitvoering van de maatregel;
2. de verschillende activiteiten per maatregel;
3. de streefwaarde en prestatie indicatoren waar tijdens de monitoring van het programma op getoetst wordt;¹
4. de kosten per maatregel;²
5. de monitoringsmomenten.

Elk hoofdstuk wordt afgesloten met de uitvoeringsrisico's die een thema met zich meebrengt en waar op gemonitord wordt.

1.3 leeswijzer

Na deze inleiding worden achtereenvolgens de uitvoeringsplannen van de thema's integratie & participatie, wonen, onderwijs, gezondheid & veiligheid en opvang van asielzoekers uiteengezet. Vervolgens wordt afgesloten met een hoofdstuk waarin communicatie-, monitorings- en evaluatiemomenten worden toegelicht.

¹ Prestatie indicator moet in de breedste zin van het woord gelezen worden. Niet alles valt namelijk in exacte aantallen te toetsen. De prestatie indicator kan de ene keer bijvoorbeeld het aantal woningen betreffen, terwijl het een andere keer een periodiek overleg betreft over de ingezette activiteit.

² Voor sommige maatregelen zijn de exacte kosten nog niet inzichtelijk. Hiervoor wordt een zogeheten 'PM-post' (pro memorie post) opgenomen, die vanuit de reserve van het vluchtelingenbudget wordt betaald.

2 Integratie en participatie van asielzoekers en vergunninghouders

Integratie

Voor een goede integratie is het belangrijk dat asielzoekers en vergunninghouders zo snel mogelijk hun weg vinden in de Zaanse samenleving en dat ze volwaardig onderdeel van diezelfde samenleving worden. De uitgangspunten vanuit visie hierbij zijn:

- Sociale zelfredzaamheid van nieuwe Zaankanters
- Vergunninghouders beheersen de Nederlandse taal
- Vergunninghouders hebben zich de Nederlandse kernwaarden eigen gemaakt³
- Vergunninghouders hebben een lokaal netwerk opgebouwd
- Met elkaar werken aan succesvolle integratie

Participatie

Om de potentie van asielzoekers en vergunninghouders optimaal te benutten is het van belang dat ze zo snel mogelijk zelfredzaam zijn en participeren. Participeren biedt naast een inkomen ook sociale contacten, ontwikkelingsmogelijkheden, een sterk gevoel van eigenwaarde en het vergroot het welzijn van mensen. De uitgangspunten vanuit visie hierbij zijn:

- Alle vergunninghouders participeren meteen in de Zaanse samenleving
- Zinnvolle wachtperiode voor Zaanse vergunninghouders in Zaanse opvanglocaties
- Asielzoekers doen vanaf dag 1 mee
- Ondersteuning op maat
- Vergunninghouders worden zoveel mogelijk begeleid naar passende arbeid
- Samen met ondernemers, werkgevers, inwoners en het verenigingsleven

Doorlopende maatregelen

Nieuwe Zaankanters worden direct na huisvesting tot 18 maanden begeleid door Vluchtelingenwerk bij al het regelwerk ten aanzien van wonen, zorg, inkomen, verzekeringen, overige basisvoorzieningen en kennismaking met de wijk. Voor de hervestigers geldt dat zij extra maatschappelijke begeleiding krijgen. Aan het eind van de maatschappelijke begeleiding vindt er een overdracht naar het Sociaal Wijkteam plaats.

Tegemoetkoming gezinshereniging

Vluchtelingenwerk Nederland heeft een noodfonds waaruit zij vluchtelingen financiële ondersteuning biedt bij uitzonderlijke situaties die niet onder de reguliere voorzieningen vallen. Door de hoge instroom van vluchtelingen de afgelopen twee jaar en het grote beroep op dit noodfonds, heeft Vluchtelingenwerk vorig jaar noodgedwongen een eigen bijdrage van €500,- ingevoerd. Eind november is deze eigen bijdrage verhoogd naar €1000,-. Vluchtelingenwerk signaleert dat deze drempel voor veel vergunninghouders, die afhankelijk zijn van een uitkering, te hoog is. Met als gevolg dat vergunninghouders zich in de schulden steken, of zelfs stoppen met hun inburgeringscursus/opleiding om geld te verdienen. De gemeente Zaanstad betaalt daardoor tijdelijk een tegemoetkoming, zodat vergunninghouders maximaal een eigen bijdrage van €500,- voor gezinshereniging betalen. Door het terugbrengen van de eigen bijdrage kunnen vergunninghouders snel worden herenigd met hun gezinsleden en zich concentreren op hun integratie en participatie in Zaanstad.

2016

Om erachter te komen waar de behoeften van vergunninghouders liggen, wie deze nieuwe Zaankanters eigenlijk zijn en van welke (eigen of andere) instrumenten de gemeente gebruik kan maken om ervoor te zorgen dat ze snel zelfredzaam worden, is in 2016 een pilot uitgevoerd. In deze pilot is een groep van 20 vergunninghouders die in 2014, 2015 en 2016 in Zaanstad zijn gehuisvest,

³ De Nederlandse kernwaarden waarop wordt gedoeld zijn: vrijheid, gelijkheid en solidariteit.

begeleid richting (vrijwilligers)werk, ondernemerschap of studie.⁴ Om inzicht te krijgen in de stabiliteit, competenties, leerstijl, mogelijke beroepsrichtingen en affiniteiten van een vergunninghouder, is in de pilot gebruik gemaakt van de InCheck methode⁵. Conclusies uit de pilot zijn in concrete maatregelen uitgewerkt die hieronder verder worden toegelicht.

In 2016 zijn ten aanzien van integratie en participatie de volgende maatregelen opgezet:

1. *Taallessen en kennis Nederlandse normen en waarden voor asielzoekers*

Integratie begint voordat een asielzoeker zijn verblijfsvergunning heeft. Daarom is het van groot belang dat asielzoekers de mogelijkheid hebben vrijwillig taallessen te volgen tijdens hun verblijf in een opvanglocatie. Deze lessen vinden sinds juli 2016 plaats op de vrijwilligerslocatie 'De Sluis'. Ook vóór juli 2016 werden er taallessen gegeven. Dit gebeurde in de 'Noorderkerk' en 'De Poort' (Hembrugterrein). De gemeente ondersteunt de vele betrokken vrijwilligers die asielzoekers taallessen geven en ze de Nederlandse normen en waarden bijbrengen. Dit blijft de gemeente doen door vrijwilligerslocaties bij de opvanglocaties te realiseren en een vrijwilligerscoördinator te blijven aanstellen.

2. *Inzet op het terughalen van vergunninghouders die netwerken hebben opgebouwd in Zaanstad*

Omdat integratie vaak begint bij het hebben van een netwerk, heeft Zaanstad zich in 2016 ingezet op het terughalen van vergunninghouders die tijdens hun verblijf in de Zaanse noodopvang een netwerk hebben opgebouwd. In 2016 zijn 46 asielzoekers die in de Zaanse noodopvang hebben gezeten teruggehaald. Voor de toekomstige bewoners van het azc wordt opnieuw zoveel mogelijk geprobeerd hen in de Zaanstreek te huisvesten⁶. Hiertoe worden afspraken met het COA en de regio gemaakt.

3. *Voldoende mogelijkheden voor inburgeraars creëren, zodat vergunninghouders zowel starten met inburgering als slagen*

Sinds inburgering geen verantwoordelijkheid meer van de gemeente is, heeft de gemeente geen zicht op de voortgang en eventuele knelpunten die zich voordoen tijdens het inburgeringstraject van een vergunninghouder. Het uitgangspunt van de gemeente is dat inburgering en participatie hand in hand gaan. Hiertoe is het van belang dat er inzicht is in de voortgang van inburgering. Tevens is het voor de aanbieder van een inburgeringstraject van belang om te weten of een inburgeraar participeert naast inburgering. Met de aanbieders van inburgeringstrajecten zijn in 2016 afspraken gemaakt over monitoring van de voortgang van inburgering en participatie.

Door samen te werken met de aanbieders van inburgeringstrajecten en het aanbod regelmatig te evalueren wordt tevens gezorgd voor voldoende divers en passend aanbod, zoals inburgering in de avond, inburgering voor ondernemers en versnelde inburgering.

Er zijn vergunninghouders die moeite hebben met de financiering van de reiskosten of de eigen bijdrage voor de kinderopvang, die samenhangen met het volgen van het inburgeringstraject. Om zoveel mogelijk hobbels weg te nemen voor het succesvol volgen van een inburgeringstraject heeft de gemeente in 2016 geregeld dat vergunninghouders deze kosten vergoed kunnen krijgen uit bijzondere bijstand.

In 2017 zal de samenwerking worden geïntensiveerd. Ook zal continu worden gemonitord of er voldoende passend aanbod is.

4. *Samenwerking tussen Vluchtelingenwerk en Sociaal Wijkteams is versterkt*

⁴ Resultaten pilot: één vergunninghouder uitgestroomd richting opleiding, één vergunninghouder heeft een parttime baan, vier vergunninghouders doen vrijwilligerswerk naast de inburgeringscursus, drie vergunninghouders werken bij BaanStede naast de inburgeringscursus en twee vergunninghouders zijn bij het UAF aangemeld voor begeleiding bij een universitaire studie. Tevens zijn twee vergunninghouders aan een taalmaatje gekoppeld en drie vergunninghouders van taalaanbieder veranderd.

⁵ InCheck is een talentmeting, vergelijkbaar met de zogeheten ABC-methode voor westerlingen.

⁶ Kanttekening hierbij is dat we afhankelijk zijn van de taakstelling. Het aantal bewoners van het azc naar verwachting hoger zal zijn dan de taakstelling van de komende jaren. We kunnen dus niet alle bewoners van het azc in Zaanstad in de gemeente Zaanstad huisvesten.

Vluchtelingenwerk verzorgt de maatschappelijke begeleiding van vergunninghouders, maar vergunninghouders komen ook regelmatig bij Sociaal Wijkteams met hun vragen terecht. Om te voorkomen dat Vluchtelingenwerk en de Sociaal Wijkteams dezelfde taken uitvoeren is het in ieders belang dat ze van elkaar weten wie welke taken heeft en wanneer ze naar elkaar kunnen doorverwijzen. Door afspraken te maken over de taken wordt voor een sluitende aanpak gezorgd. In 2016 is de samenwerking tussen Vluchtelingenwerk en de Sociaal Wijkteams versterkt door structureel samen om tafel te zitten en afspraken te maken over de warme overdracht na de maatschappelijke begeleiding en elkaars taken. In 2017 zal de samenwerking verder worden geïntensiveerd en uitgebreid met andere partijen, zoals NewBees⁷.

5. *Aanbieden van het participatieverklaringstraject*

In november 2016 hebben de eerste 19 vergunninghouders het participatieverklaringstraject succesvol afgerond. Doel van het participatieverklaringstraject in Zaanstad is kennismaking met de kernwaarden van Nederland, kennismaking met de wijk, opbouwen van een netwerk en zich welkom voelen in Zaanstad. Hierbij is rekening gehouden met de behoefte van de vergunninghouder. Het traject bestaat uit vier onderdelen:

1. Workshop Nederlandse kernwaarden
2. Workshop netwerken en verbinden
3. Wijksafari: kennismaking met de lokale netwerken⁸
4. Ondertekening participatieverklaring

In 2017 worden alle vergunninghouders uitgenodigd om het traject te volgen. Ook zal continu worden gemonitord of het traject bijgestuurd moet worden.

6. *Onderzoek naar mogelijkheden van omscholing en bijscholing*

In Zaanstad is veel behoefte aan technisch personeel en personeel in de bouw. Een aantal vergunninghouders heeft ervaring in techniek of bouw, maar niet de vereiste certificaten om in Nederland in deze sectoren werkzaam te zijn. Daarbij is meestal sprake van een andere manier van werken. In 2016 zijn verschillende partijen gesproken over de mogelijkheid van omscholing en bijscholing van vergunninghouders die affiniteit of ervaring hebben met technische beroepen en werken in de bouw. De mogelijkheden van omscholing en bijscholing zullen in 2017 worden uitgewerkt en een aantal vergunninghouders zullen een start maken met een omscholings- of bijscholingstraject.

2017 en 2018

De activiteiten uit 2016 zullen in 2017 worden gecontinueerd.

De InCheck methode zal in 2017 door de casemanagers worden ingezet. Tevens wordt deze aanbesteed. ⁹ Het participatieverklaringstraject zal in 2017 aangevuld worden met extra modules met betrekking tot veiligheid en gezondheid.¹⁰

Naast deze activiteiten worden er nog een aantal nieuwe maatregelen getroffen:

1. *Integratie en participatie vanaf dag 1*

In 2017 gaat de gemeente Zaanstad investeren in vergunninghouders die aan Zaanstad gekoppeld zijn en in afwachting op huisvesting in een azc verblijven. Door al tijdens de wachtperiode in het azc de toekomstige inwoners van Zaanstad kennis te laten maken met de gemeente en te begeleiden naar een inburgeringscursus, het doen van vrijwilligerswerk, het volgen van een opleiding of stage en het vinden van werk, zullen vergunninghouders na huisvesting in Zaanstad veel sneller zelfstandig hun leven kunnen opbouwen. Hiertoe zijn al stappen gezet in de vorm van een pilot in samenwerking met het COA in het azc van Heerhugowaard. De bewoners van het azc in Heerhugowaard die gekoppeld zijn aan de gemeente Zaanstad, worden door een casemanager van de gemeente

⁷ NewBees koppelt asielzoekers en vergunninghouders aan (vrijwilligers)werk. Dit doen zij in de POL, het azc, maar ook als een vergunninghouder gehuisvest is.

⁸ De wijksafari wordt afgestemd met de betrokken wijkmanager en het betreffende Sociaal Wijkteam.

⁹ Er zijn 60 InCheck metingen ingekocht voor de testfase. 40 hiervan worden in 2017 ingezet.

¹⁰ Zie voor meer informatie hoofdstuk 5.

begeleid. Hierbij is sprake van een warme overdracht tussen de casemanager van het COA en de casemanager van de gemeente. Vergunninghouders die in het azc in Zaandam worden geplaatst en aan onze gemeente gekoppeld zijn, zullen deze begeleiding vanaf dag 1 krijgen, zodat ze meteen mee kunnen doen. Door samen te werken met de regio zullen ook vergunninghouders die aan de gemeentes in de regio gekoppeld zijn vanaf dag 1 begeleiding krijgen. Regionale afspraken worden in het regioplan beschreven. Om dit te realiseren werken we samen met de Taskforce werk & integratie vluchtelingen (een platform van organisaties dat zich gezamenlijk inzet voor de integratie en participatie van vluchtelingen) in het landelijk project 'Screening en matching'¹¹. Voor de uitvoering van het project heeft de gemeente een regiocoördinator beschikbaar gesteld.

2. *Alle vergunninghouders zijn in beeld en participeren naast hun inburgering*¹²

Vergunninghouders die reeds tijdens hun verblijf in een azc begeleid worden door een casemanager, zijn al in beeld voordat zij in Zaanstad worden gehuisvest. Vergunninghouders die nog niet in beeld zijn worden in 2017 uitgenodigd voor een intakegesprek, hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen vergunninghouders die voor en na november 2016 in Zaanstad zijn komen wonen. De maatregelen zijn in lijn met het 'Koersbesluit Programma Participatie' (kenmerk: 2016/129889). In Zaanstad willen we dat iedereen meedoet naar vermogen en op eigen wijze. Dit geldt ook voor vergunninghouders en daarom investeren we erin om de mogelijkheden en talenten van deze doelgroep vroegtijdig in beeld te krijgen en een aanbod op maat te bieden om deze mogelijkheden en talenten te ontwikkelen. Uitgangspunt bij het in beeld brengen van vergunninghouders is dat participatie en inburgering hand in hand gaan en naast elkaar plaatsvinden. Een tweede uitgangspunt is dat, daar waar mogelijk, gebruik wordt gemaakt van de bestaande instrumenten (op maat).

Vergunninghouders die voor november 2016 in Zaanstad zijn komen wonen, worden gekoppeld aan twee casemanagers van de gemeente Zaanstad in beeld gebracht¹³. De casemanagers richten zich op de competenties, opleidings- en werkachtergronden, motivatie en mogelijkheden van alle vergunninghouders, waarna zij worden begeleid richting (betaald) werk, ondernemerschap of onderwijs. In 2017 wordt gemonitord of er nog meer casemanagers nodig zijn.

Vergunninghouders die vanaf november 2016 in Zaanstad komen wonen krijgen, als ze ouder dan 27 zijn, een integrale intake in de wijk. In 2016 hebben 16 integrale intakes in de wijk plaatsgevonden. Vergunninghouders tussen de 18 en 27 jaar oud krijgen een integrale intake door een casemanager vergunninghouders van het Jongerenloket. Ook hierbij zal vanaf 2017 meer aandacht zijn voor participatie of scholing naast inburgering. In 2016 hebben 53 integrale intakes met vergunninghouders bij het Jongerenloket plaatsgevonden. Ter ondersteuning van de gesprekken is half december 2016 een Arabisch sprekende gespreksbegeleider ingezet. In alle gevallen wordt een plan van aanpak opgesteld. Na de integrale intake zijn er drie routes:

1. Een vergunninghouder kan direct aan het werk en wordt door het Sociaal Wijkteam gemotiveerd om actief te gaan solliciteren, zijn/haar netwerk in te zetten om werk te vinden en zich in te schrijven bij uitzendbureaus.
2. Een vergunninghouder heeft een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt en wordt doorgeleid naar de afdeling Werk¹⁴. Hier kan hij of zij werkervaring opdoen¹⁵ en ondersteund worden bij het vinden van een baan¹⁶.
3. Een vergunninghouder is nog niet toe aan werk en heeft een zorgtraject nodig of wordt door het Sociaal Wijkteam met hulp van NewBees begeleid naar vrijwilligerswerk.

¹¹ Divosa voert het project samen met COA, VNG en ministeries van SZW, VenJ en OCW uit.

¹² Zie bijlage 4 voor een schematisch overzicht van de route.

¹³ Wat betreft de wijken Poelenburg en Peldersveld wordt vanuit het Actieplan Poenburg en Peldersveld een soortgelijke aanpak opgezet in de vorm van een pilot, waarin 100 mensen met een bijstandsuitkering door het Sociaal Wijkteam en het Bewonersbedrijf worden begeleid en aan een participatieplek worden gekoppeld. In deze pilot zitten geen vergunninghouders, aangezien alle vergunninghouders met een bijstandsuitkering vanuit dit uitvoeringsprogramma worden begeleid.

¹⁴ Vanaf 1 januari 2018 is dit het Participatiebedrijf.

¹⁵ Denk hierbij aan een werkervaringsplek of stage naast inburgering.

¹⁶ Denk hierbij aan individuele begeleiding door de casemanager of het volgen van workshops en trainingen.

3. *Er zijn voldoende participatiemogelijkheden voor vergunninghouders*

Samen met ondernemers in de arbeidsmarktregio wil de gemeente Zaanstad zorgen voor voldoende stages, werkervaringsplekken, arbeidsplaatsen en (taal)buddy's. In november 2016 is gestart met het in kaart brengen van ondernemers die aan hebben gegeven samen te willen werken om plekken voor vergunninghouders te creëren. In 2017 worden gesprekken gevoerd met de betrokken ondernemers met het doel om mogelijkheden bij de ondernemers in kaart te brengen en samen na te denken over mogelijke plekken elders. Tevens wordt een netwerkevent georganiseerd. Dit event brengt vergunninghouders en werkgevers met elkaar in contact met als doel matches te maken. Om de samenwerking met de ondernemers te continueren wordt in 2017 een accountmanager geworven die contact gaat onderhouden met ondernemers.

Om vergunninghouders te bemiddelen naar vrijwilligerswerk wordt de samenwerking met NewBees uitgebreid. NewBees gaat meer vergunninghouders ondersteunen bij het zoeken naar vrijwilligerswerk.¹⁷ NewBees ontwikkelt hiervoor een online matchingstool.

4. *Ontwikkeling van training(en) en workshops voor vergunninghouders met als doel ze klaar te maken voor de Nederlandse arbeidsmarkt*

Door de afdeling Werk worden verschillende trainingen en instrumenten ingezet om uitkeringsgerechtigden te bemiddelen naar werk. De meeste van deze instrumenten, zoals scholingsvouchers, subsidies en proefplaatsingen zijn geschikt voor vergunninghouders. Door de taalachterstand zijn enkele trainingen minder geschikt voor vergunninghouders, zoals de training (Z)aanpak/Empowerment, Zaanstad Werkt en het Banencentrum. Vergunninghouders blijken wel behoefte te hebben aan onderdelen die in deze trainingen aan bod komen, zoals het opstellen van een curriculum vitae, zoeken naar vacatures en zichzelf leren presenteren. Daarnaast hebben vergunninghouders informatie over de Nederlandse arbeidsmarkt nodig. In 2017 worden trainingen en workshops ontwikkeld waarin vergunninghouders worden voorbereid op de Nederlandse arbeidsmarkt.¹⁸ Hierbij zal meer gebruik worden gemaakt van video-cv's ter ondersteuning van de sollicitaties van vergunninghouders.

Voor de jongeren onder de 27 wordt in 2017 onderzocht welke training van toegevoegde waarde kan zijn. In Zaanstad is een start gemaakt met K!X Works, een project waarin jonge vergunninghouders wegwijs worden gemaakt in het Nederlandse onderwijs en op de arbeidsmarkt. Bezien zal worden of dit project aan alle behoeften voldoet of dat er nog aanvullende trainingen nodig zijn. Hierbij wordt extra aandacht geschonken aan groepen vergunninghouders die uit een samenleving komen die ver van de westerse samenleving afstaan, zoals bijvoorbeeld Eritreeërs. Voor deze groep zal onderzoek worden gedaan naar een passend traject dat ingezet gaat worden.

De workshop 'Netwerken en verbinden' uit het participatieverklaringstraject zal los worden aangeboden aan vergunninghouders die al langer in Zaanstad wonen en hier behoefte aan hebben.

5. *Vergunninghouders bouwen een netwerk op*

Het hebben van een netwerk is van essentieel belang voor een goede integratie in de Zaanse samenleving. Naast de workshop netwerken en verbinden en de wijksafari in het participatieverklaringstraject is het uitgangspunt dat vergunninghouders door de nieuwe aanpak snel starten met participeren en dus sneller een eigen netwerk opbouwen. Voor vergunninghouders die vrijwilligerswerk doen geldt dat dit zoveel mogelijk in de wijk plaatsvindt, zodat ze bekend raken met het lokale netwerk. Vergunninghouders die nog in een azc verblijven zullen zoveel mogelijk betrokken worden bij de activiteiten die in de gemeente plaatsvinden¹⁹, zodat ze de kans hebben een netwerk op te bouwen voor de huisvesting in de gemeente. Tevens zullen vergunninghouders door (taal)maatjes projecten ondersteund worden bij het opbouwen van een netwerk.

¹⁷ Zie route 3 onder punt 2

¹⁸ De training wordt ingezet bij route 2 onder punt 2.

¹⁹ Dit kan een sportactiviteit in een wijk zijn, maar ook een netwerkevent of een activiteit die vanuit een maatschappelijk initiatief ontstaan is.

6. *Maatschappelijke initiatieven worden ondersteund*

In de gemeente Zaanstad zijn veel vrijwilligers actief en er worden veel maatschappelijke initiatieven ontwikkeld die van grote waarde zijn voor Zaanstad. Daar is de gemeente trots op. Vanuit de Afdeling Relaties worden Zaanse initiatieven waar nodig gefaciliteerd. Vanaf de komst van de noodopvang in 't Veldpark zijn er ook veel initiatieven ten behoeve van asielzoekers en vergunninghouders gestart. Deze zijn op dezelfde manier en vanuit het zelfde 'denkraam' gefaciliteerd. Deze ondersteuning is net als bij 'andere' initiatieven in veel gevallen het slechten van drempels, het bij elkaar brengen van partijen of het helpen met ideeën, en is in sommige gevallen financieel. Ten aanzien van initiatieven voor asielzoekers/vergunninghouders zal specifiek gekeken worden in hoeverre het bijdraagt aan het realiseren van de verschillende pijlers binnen de visie.

7. *Uitbreiden van het informatieaanbod en de informatieoverdracht tussen samenwerkingspartners en binnen de gemeente*

De informatievoorziening met betrekking tot inburgering, taal en participatiemogelijkheden wordt verbeterd. Dit gebeurt middels de themapagina vluchtelingen op de website van de gemeente en middels voorlichting door bijvoorbeeld casemanagers van de gemeente Zaanstad en van de Sociaal Wijkteams.

Daarnaast wordt de informatieoverdracht tussen samenwerkingspartners en aanbieders van inburgering verbeterd. In 2017 zal extra aandacht worden geschonken aan interne informatieoverdracht, zodat de informatie die via TVS (Taakstelling Volg Systeem) met de gemeente wordt gedeeld, bij de juiste afdelingen terechtkomt.

Risico's

De risico's op het onderdeel integratie en participatie van asielzoekers en vergunninghouders zijn:

- Tekort aan vrijwilligers of taalcoaches
- Aanbieders van inburgeringstrajecten willen mogelijk niet rapporteren over de voortgang
- Onvoldoende (vrijwilligers)werkplekken beschikbaar

Doorlopende maatregelen	Uitvoerende partij	Activiteiten	Streefwaarde	Prestatie-indicator	2017	2018	Monitoring
Maatschappelijke begeleiding	Vluchtelingenwerk	Verlenen subsidie	Iedere vergunninghouder krijgt begeleiding	Jaarlijkse subsidie verantwoording	€ 580.797	€ 580.797	Eens per jaar overall, elke 2 maanden tussentijds
Voldoende mogelijkheden voor inburgeraars creëren, zodat vergunninghouders zowel starten met inburgering als slagen	Gemeente Zaanstad afdeling Werk ²⁰	Samenwerken op monitoring inburgeringstrajecten	75% van inburgeringsplichtigen voldoet aan inburgeringsplicht.	Periodiek overleg ²¹	N.v.t.	N.v.t.	Eens per jaar
		Samenwerken op het creëren van divers en passend aanbod	Aanvragen reiskosten en eigen bijdrage kinderopvang	Meerdere, diverse inburgeringstrajecten	Ontvankelijke aanvragen reiskosten en eigen bijdrage kinderopvang zijn verleend	N.v.t.	N.v.t.
		Financiering reiskosten en eigen bijdrage kinderopvang	Aanvragen reiskosten en eigen bijdrage kinderopvang zijn uitgekeerd	Ontvankelijke aanvragen reiskosten en eigen bijdrage kinderopvang zijn verleend	€ 50.000	€ 50.000	n.v.t.

²⁰ I.s.m. afdeling Projecten, afdeling Inkomens, alle aanbieders van inburgering en NetSheila.

²¹ Inburgering dient over het algemeen binnen 3 jaar te zijn afgerond, waardoor monitoring elke 3 jaar plaatsvindt.

Aanbieden van het participatieverklaringstraject	Organiseren workshops, wijksafari en ondertekening participatieverklaring. Doorontwikkeling participatieverklaringstraject	90 % van vergunninghouders in de leeftijd 18 tot en met 65 jaar heeft binnen 1 jaar na huisvesting de participatieverklaring ondertekend.	Aantal getekende participatieverklaringen	€ 30.000	€ 30.000	Twee keer per jaar
Overig: Tegemoetkoming gezinshereniging	Uitbetalen tegemoetkoming	Vergunninghouders betalen maximaal € 500 voor gezinshereniging	N.v.t.	€ 25.000	N.v.t.	

Maatregelen 2017 en verder	Uitvoerende partij	Activiteiten	Streefwaarde	Prestatie-indicator	2017	2018	Monitoring
1. Integratie en participatie vanaf dag 1	Gemeente Zaanstad afdeling Projecten, Afdeling Werk en Afdeling Relaties ²²	Opstellen en uitvoeren regioplan	Vastgesteld regioplan voor de arbeidsmarkt-regio	Kwartaaloverzicht van aantal aan Zaanstad gekoppelde vergunninghouders in azc en acties die zijn ondernomen	N.v.t. ²³	N.v.t.	Eens per halfjaar
		Inzet casemanagers voor aan Zaanstad gekoppelde bewoners azc's	70% van vergunninghouders heeft tijdens verblijf in het azc kennis gemaakt met de gemeente Zaanstad en heeft een casemanager van de gemeente Zaanstad gesproken		N.v.t. ²⁴	N.v.t.	Eens per kwartaal
		Inzet vrijwilligers coördinator bij POL en azc	N.v.t.	N.v.t.	€ 4.500	PM ²⁵	N.v.t.
		Huur	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t. ²⁶	PM ²⁷	N.v.t.

²² I.s.m. COA.

²³ Wordt betaald door ministerie van SZW.

²⁴ Kosten van inzet fte worden onder punt 2 genoemd.

²⁵ Afhankelijk van inhoud Bestuursovereenkomst azc tussen gemeente Zaanstad – COA.

²⁶ Wordt betaald door het COA en aangevuld met donaties uit aan de Noorderkerk.

²⁷ Afhankelijk van inhoud Bestuursovereenkomst azc tussen gemeente Zaanstad - COA

		vrijwilligers-locatie bij POL en azc					
2. Alle vergunninghouders zijn in beeld en participeren naast hun inburgering	Gemeente Zaanstad afdeling Werk en Jongerenloket	Inzet 4 fte voor in kaart brengen en begeleiden van vergunninghouders die tussen januari 2013 en november 2016 in Zaanstad zijn gehuisvest	100% van vergunninghouders is in beeld en 75% (voetnoot: hier worden de personen die een intensief inburgerings-traject of een zorgtraject volgen niet meegerekend) participeert	Overzicht caseload van de casemanagers	€ 375.000	€ 415.000	Eens per halfjaar
		Inzet tolk voor vertalingen bij gesprekken gemeente met vergunninghouders en bij bijeenkomsten die door de gemeente worden georganiseerd	80% van vergunninghouders heeft vóór 1 januari 2019 een werkgesprek gehad in een taal die ze beheersen	Aantal gevoerde werkgesprekken	€ 35.000	€ 35.000	Eens per halfjaar
3. Er zijn voldoende participatiemogelijkheden voor vergunninghouders	Gemeente Zaanstad, Afdeling Werk ²⁸	Samenwerking afspraken met ondernemers maken	Minimaal 20 ondernemers hebben een aanbod voor vergunninghouders	Overzicht van ondernemers en hun aanbod	n.v.t. ²⁹	n.v.t.	Eens per halfjaar
		Organiseren van een netwerkevent waarbij vergunninghouders worden gematcht	Netwerkevent vindt plaats en er worden minimaal 10 matches gemaakt	Aantal matches tijdens netwerkevent	€ 8.000 ³⁰	€ 8.000	Eens per jaar
		Inzet 1 fte voor accountmanager vergunninghouders	Minimaal 15 nieuwe participatiekansen voor vergunninghouders	Aantal bemiddelde vergunninghouders	€ 55.000 ³¹	€ 55.000	Eens per halfjaar
		Inzet NewBees voor (vrijwilligers)-werk	75 % van bij NewBees aangemelde vergunninghou	Aantal aangemelde vergunninghouders die	€ 145.280	€ 145.280	Eens per halfjaar

²⁸ I.s.m. met partijen die zich willen inzetten voor participatie vergunninghouder. Vanaf 1-1-18 door het Participatiebedrijf.

²⁹ Past in reguliere werkzaamheden.

³⁰ Bij succes wordt het event nogmaals georganiseerd, afgestemd op de behoefte van vergunninghouders.

³¹ Bedrag is gebaseerd op aanstelling bij Zaanstad. Indien sprake is van detachering, komt het bedrag uit op € 90.000.

		vergunninghouders	ders start met vrijwilligerswerk ³²	start met vrijwilligerswerk			
		Uitwerking van mogelijkheden van bijscholing en omscholing	Een overzicht van mogelijkheden	N.v.t.	N.v.t	N.v.t	Eens per jaar
		Pilot met omscholing en bijscholing van vergunninghouders in de bouw of techniek	15 vergunninghouders hebben de VCA behaald en zijn gestart met een opleiding of werk.	Aantal vergunninghouders dat VCA heeft behaald of ermee is gestart.	€ 30.000	€ 30.000	Eens per halfjaar
4. Ontwikkeling van training(en) en workshops voor vergunninghouders met als doel ze klaar te maken voor de Nederlandse arbeidsmarkt	Gemeente Zaanstad afdeling Projecten en afdeling Werk ³³	Ontwikkeling van training(en) en uitvoering daarvan	Ontwikkelde training en deelname van 30 vergunninghouders	Aantal deelnemende vergunninghouders	n.v.t. ³⁴	n.v.t.	Eens per halfjaar
		Onderzoek implementatie en start training voor jongeren	Uitgewerkte training voor jongeren en deelname van minimaal 30 jongere vergunninghouders	Aantal deelnemende vergunninghouders	n.v.t. ³⁵	n.v.t.	Eens per halfjaar
		Onderzoek naar passend traject en inzet van het traject voor groepen vergunninghouders die ver weg staan van de Westerse samenleving	Uitgewerkt traject en deelname van minimaal 10 vergunninghouders	Aantal deelnemende vergunninghouders	N.v.t. ³⁶	N.v.t.	Eens per halfjaar
		Aanbieden van workshop netwerken en verbinden	Minimaal 30 vergunninghouders volgt de workshop	Aantal deelnemers aan de workshop	€ 1.700	n.v.t.	Na afloop van iedere workshop
		Ondersteuning bij sollicitatie middels video-cv	Ieder jaar heeft minimaal 30 vergunninghouders een video-cv gemaakt.	Aantal video-cv's	€ 4.000	€ 4.000	Eens per jaar
5. Vergunning-	Gemeente	Vergunning-	Vergunning-	Aantal	€ 5.000	€ 5.000	Eens per

³² het gaat hier niet om 75% van het totaal aan tal vergunninghouders, maar alleen diegenen die het SWT heeft doorverwezen naar NewBees.

³³ I.s.m. Movisie, NetSheila en Reulo.

³⁴ Onderzoek past binnen reguliere werkzaamheden, start wordt uit ander budget betaald.

³⁵ Onderzoek past binnen reguliere werkzaamheden, start wordt uit ander budget betaald.

³⁶ Onderzoek past binnen reguliere werkzaamheden, start wordt uit ander budget betaald.

houders bouwen een netwerk op	Zaanstad afdeling Projecten en Werk i.s.m. afdeling Relaties	houders uit azc's uitnodigen voor activiteiten in Zaanstad	houders uit azc's zijn voor minimaal 4 netwerkactiviteiten per jaar uitgenodigd.	activiteiten met vergunninghouders die in het azc verblijven			jaar
	Gemeente Zaanstad, afdeling Projecten ³⁷ i.s.m. NewBees, Mozaïek	(Taal) maatjes projecten ordenen en een systeem ontwikkelen waarbij iedereen die behoefte heeft aan een taalmaatje gekoppeld wordt	70% van de vergunninghouders in de leeftijd vanaf 18 heeft een (taal)maatje	Aantal vergunninghouders met een (taal)maatje	n.v.t.	n.v.t.	Eens per jaar
6. Maatschappelijke initiatieven worden ondersteund	Gemeente Zaanstad i.s.m. vrijwilligers	Verlenen van (financiële) steun voor initiatieven	N.v.t.	N.v.t.	€ 10.000	€ 10.000	Eens per jaar
7. Uitbreiden van het informatieaanbod en de informatieoverdracht tussen samenwerking partners en binnen de gemeente	Gemeente Zaanstad afdelingen Projecten en Communicatie	Informatie op de webpagina vluchtelingen plaatsen	Website is gevuld met informatie over de verschillende thema's van dit uitvoeringsprogramma	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	Eens per jaar
	Gemeente Zaanstad afdeling Projecten ³⁸	Voorlichting geven over Zaanse aanpak, inburgering en participatiemogelijkheden	Minimaal 4 voorlichtingsmomenten	Aantal voorlichtingsmomenten	N.v.t. ³⁹	N.v.t.	Eens per halfjaar
	Gemeente Zaanstad afdeling Projecten i.s.m. samenwerkingspartners	Afspraken maken over informatieoverdracht tussen samenwerkingspartners	Ontwikkelde werkafspraken m.b.t. informatieoverdracht m.b.t. taal en participatie	Ontwikkelde werkafspraken	N.v.t.	N.v.t.	Eens per jaar
	Gemeente Zaanstad verschillende afdelingen	Afspraken maken over interne informatieoverdracht	Ontwikkelde werkafspraken m.b.t. de interne informatie-	Ontwikkelde werkafspraken	n.v.t.	n.v.t.	Eens per jaar

³⁷ I.s.m. NewBees en Mozaïek.

³⁸ I.s.m. verschillende partners, waaronder in ieder geval Vluchtelingenwerk.

³⁹ Onderzoek past binnen reguliere werkzaamheden.

	overdracht tussen afdelingen Werk, Projecten en Vergunningen		
TOTAAL		€ 1.359.277 ⁴⁰	€ 1.368.077

⁴⁰ Waarvan jaarlijks € 580.797 naar de maatschappelijke begeleiding van Vluchtelingenwerk gaat.

3 Huisvesting vergunninghouders

De taakstelling die Zaanstad toegewezen krijgt om vergunninghouders te huisvesten is hoger dan voorheen en 2016 is met een achterstand afgesloten. Snelle doorstroom van vergunninghouders uit azc's naar woningen is van groot belang, zodat ze zo snel mogelijk actief deel kunnen nemen aan Nederlandse en Zaanse samenleving.

Vooraleerst wordt opgemerkt dat tot 2016 de woningcorporaties de volledige taakstelling op zich namen door vergunninghouders in sociale huurwoningen te plaatsen. Ook in 2016 hebben verreweg de meeste vergunninghouders op deze manier een woning gekregen. Echter, door de hogere instroom van vluchtelingen en om verdringing op de woningmarkt zoveel mogelijk tegen te gaan, zet de gemeente in op extra maatregelen voor de huisvesting van deze doelgroep. Deze maatregelen dragen bij aan de spreiding van vergunninghouders in de gemeente.

De uitgangspunten vanuit visie op het thema huisvesting zijn:

- Zo snel mogelijk een passende en betaalbare woonplek
- Samen met de woningcorporaties en de particuliere sector naar innovatieve huisvesting
- Spreiding over de stad
- Aandacht voor verdringing

2016

In 2016 zijn ten aanzien van huisvesting van vergunninghouders de volgende maatregelen uitgevoerd:

1. *Huisvesting binnen bestaande voorraad en zoveel mogelijk gezinnen plaatsen*

Het benutten van bestaande huurwoningen van corporaties vormde in 2016 de basis voor het huisvesten van vergunninghouders. Daarbij heeft Zaanstad, net als in voorgaande jaren, ook in 2016 een groep hervestigers gehuisvest. De huishoudsamenstelling van deze groep bestaat veelal uit gezinnen waarvan vooraf duidelijk is wanneer ze exact in Nederland en daarmee in Zaanstad aankomen. In 2016 zijn 26 hervestigers in 9 woningen gehuisvest.

2. *Woningdelen*

De woonvisie 'Samen verder' met 'Zaans Mozaïek' en het bijbehorende uitvoeringsprogramma zet in op betere benutting van de bestaande voorraad, onder meer via nieuwe instrumenten als woningdelen. Bij woningdelen worden twee of drie vergunninghouders in één woning gehuisvest. Zij hebben elk een eigen slaapkamer, maar delen de keuken, huiskamer en badkamer. Door meerdere vergunninghouders samen te huisvesten zijn er minder woningen nodig om aan de taakstelling te voldoen. Met de woningcorporaties zijn afspraken gemaakt, dat zij woningen zullen leveren voor het project woningdelen. Woningdelen was sinds 2016 in Zaanstad een nieuw concept, waardoor er regelmatig met de corporaties, Vluchtelingenwerk en het COA is geëvalueerd. Aandachtspunten hadden vooral te maken met de situatie dat de woningdelers samenwonen, maar geen afhankelijke relatie met elkaar hebben. In het standaard huurcontract zijn de huurders gezamenlijk hoofdelijk aansprakelijk voor betaling van de huur, en voor de berekening van de hoogte van de uitkering wordt het gezamenlijke inkomen gebruikt (kostendelersnorm). Hier zijn met de interne en externe partijen duidelijke afspraken over gemaakt. In 2016 zijn 20 personen in 7 woningen gehuisvest. In 2017 en 2018 wordt woningdelen, afgestemd op de behoeften, op een efficiënte wijze verder doorgevoerd. In 2017 wordt ingezet op 10 woningen voor woningdelers.

3. *Afspraken met commerciële verhuurders*

Naast corporaties zijn er in Zaanstad diverse andere woningaanbieders. Meestal gaat het om beleggers die woningen in de vrije sector verhuren, soms om commerciële partijen die sociale woningen/woonheden verhuren, of om aanbieders van zorgvastgoed die met leegstand te maken hebben. Ook deze partijen kunnen vanuit het oogpunt van maatschappelijk verantwoord ondernemen een rol spelen in het huisvesten van vergunninghouders. In 2016

zijn met een aantal partijen gesprekken gevoerd en dit heeft geleid tot de eerste concrete afspraken over de huisvesting van vergunninghouders. In 2016 zijn 2 personen in 2 woningen gehuisvest. In 2017 blijft de gemeente in gesprek met commerciële woningaanbieders voor de huisvesting van vergunninghouders.

4. *Businesscase aankoop woningen via BKZ-model*

In 2016 is de mogelijkheid onderzocht om als gemeente woningen aan te kopen en beschikbaar te stellen voor de verhuur aan vergunninghouders en andere urgenten. Het ligt het meest voor de hand dit via het instrument van de Betaalbare Koopwoningen Zaanstad (BKZ bv) te doen, waarmee Zaanstad al eerder heeft ingesprongen op situaties die de markt onvoldoende vanzelf oppakt. In 2016 is hiervoor een businesscase uitgewerkt. De businesscase is afgerond. Afhankelijk van de noodzaak (omvang taakstelling) wordt dit project in 2017 al dan niet verder opgepakt.

5. *Project leegstaande panden*

Bedrijfspanen, kantoren, scholen etc. die leegstaan kunnen worden omgebouwd voor (tijdelijke) bewoning. Bij een dergelijke invulling is het streven vergunninghouders zoveel mogelijk te mixen met andere doelgroepen, zoals starters, om tot goede integratie te komen en verdringing op de woningmarkt te verlichten. Deze deelopdracht wordt gecombineerd met het project Zelfdoen, waarbij eveneens gezocht wordt naar leegstaande panden, maar dan voor initiatiefnemers die zelf de handen uit de mouwen willen steken om bestaand vastgoed bewoonbaar te maken. In 2016 is een inventarisatie van leegstaande panden gemaakt en beoordeeld op geschiktheid. Naar aanleiding van deze beoordeling is een eerste selectie van geschikte panden gemaakt. De meeste van deze panden zijn niet in eigendom van de gemeente. Afhankelijk van de noodzaak (omvang taakstelling), wordt dit project in 2017 al dan niet verder opgepakt⁴¹.

2017 en 2018

In 2017 worden de activiteiten uit 2016 gecontinueerd. Belangrijkste activiteit blijft hierbij de samenwerking met corporaties. Afhankelijk van de omvang van de taakstelling wordt overwogen of inzet van de businesscase of een leegstaand pand noodzakelijk is. Op dit moment is dat nog niet duidelijk, waardoor een PM post in onderstaande tabel is opgenomen.

Naast deze activiteiten is er door de hogere taakstelling en de hieraan gelieerde werkzaamheden tijdelijk behoefte aan extra arbeidskrachten bij de Afdeling Vergunningen. Hiervoor worden 2 fte's gereserveerd voor de periode van 1 jaar.

Risico's

De risico's op het onderdeel huisvesting vergunninghouders zijn:

- Het niet halen van de taakstelling.
- Geen geschikt leegstaand pand kunnen vinden voor transformatie naar de functie wonen.
- De diversiteit in de huishoudsamenstelling van de vergunninghouders waardoor passende huisvesting niet direct beschikbaar is. Bijvoorbeeld wanneer alleenstaande vergunninghouders, gezinshereniging aanvragen en toegewezen krijgen.
- Gemeenten die de taakstelling niet halen, moeten mogelijk een boete betalen. Het gaat om de kosten van verlengde opvang van vergunninghouders bij het COA, als gevolg van het niet behalen van de taakstelling, te verhalen op gemeenten. In het Wetsvoorstel Kostenverhaal huisvesting vergunninghouders wordt gevraagd aan provincies om het rijk te informeren bij het voornemen tot in de plaatstelling in het kader van het interbestuurlijk toezicht. Provincies kunnen tot dit voornemen komen indien ze vaststellen dat er geen sprake is van verschoonbare redenen voor het niet halen van de taakstelling. Van deze situatie is in Zaanstad op het moment van schrijven geen sprake.

⁴¹ Indien besloten wordt om dit project op te pakken, dienen hiervoor gesprekken met de eigenaren te worden opgestart, om tot transformatie van één van de panden over te gaan. Vervolgens zal een omgevingsvergunning voor de verbouwing en de functie wonen worden aangevraagd.

Maatregel	Uitvoerende partij	Activiteiten	Streefwaarde	Prestatie-indicator	2017	2018	Monitoring
1. Huisvesting binnen bestaande voorraad en zoveel mogelijk gezinnen plaatsen	Gemeente Zaanstad, Afdeling Vergunningen ⁴²	Plaatsen vergunninghouders Plaatsen hervestigers	Huisvestings-taakstelling 2017 (incl. achterstand 2016) & 2018	Aantal vergunninghouders dat gehuisvest is binnen de bestaande voorraad	€ 30.000 ⁴³	€ 30.000	N.v.t. ⁴⁴
2. Woningdelen	Gemeente Zaanstad, Afdeling Vergunningen i.s.m. Afdeling Projecten ⁴⁵	Inrichting woning, woonbegeleiding, leges	10 woningen in 2017	Aantal woningen ingezet voor woningdelen	€ 50.000 ⁴⁶	PM	Eens per halfjaar
3. Commerciële verhuurders benaderen	Gemeente Zaanstad, Afdeling Visiespecialisten	Afspraken maken met commerciële verhuurders	PM	Aantal woningen ingezet vanuit commerciële verhuur	€ - ⁴⁷	€ -	Eens per halfjaar
4. Businesscase aankoop woningen via BKZ-model	BKZ	Uitvoeren businesscase	PM	Aantal woningen ingezet vanuit BKZ-model	PM	PM	Eens per halfjaar
5. Inzet leegstaande panden	n.n.b. ⁴⁸	Pand selecteren Projectleider aanstellen	PM	Aantal woningen	PM	PM	Eens per halfjaar
6. Overig: extra capaciteit afdeling vergunningen	Gemeente Zaanstad, Afdeling Vergunningen	Inhuur extra vergunningverlener Inhuur extra administratief medewerker	N.v.t.	N.v.t.	€ 63.000 € 50.000	- -	N.v.t.
TOTAAL					€ 193.000	€ 30.000	

⁴² I.s.m. de woningcorporaties/-aanbieders, het COA, Vluchtelingenwerk.

⁴³ Betreft geld dat nodig is voor hervestigers.

⁴⁴ Monitoring geschiedt via reguliere halfjaarlijkse raadsinformatiebrief wat betreft stand van zaken taakstelling vergunninghouders.

⁴⁵ Samen met ZVH, Rochdale, Parteon, Vluchtelingenwerk, COA.

⁴⁶ Dit budget is gebaseerd op 10 woningen voor 2017.

⁴⁷ Past binnen reguliere werkzaamheden.

⁴⁸ Is mede afhankelijk van wie de eigenaar van het te transformeren pand is.

4 Onderwijs asielzoekers en vergunninghouders

Zaanstad investeert in de competenties en de talenten van vluchtelingen en beschouwt onderwijs als een belangrijke poort naar een leven in een nieuwe samenleving. Onderwijs draagt bij aan een goede integratie en vergroot op de lange termijn de kansen op arbeidsparticipatie. De uitgangspunten vanuit de visie hierbij zijn:

- Passend onderwijs voor nieuwkomers
- Zo vroeg mogelijk beginnen met onderwijs
- Een stevig fundament met nieuwkomersonderwijs
- Meer kansen op passend werk
- Aandacht voor jeugdzorg in het onderwijs

2016

In 2016 zijn ten aanzien van onderwijs aan vluchtelingen de volgende maatregelen uitgevoerd:

1. *Doorontwikkeling aanbod van Voor- en Vroegschoolse voorzieningen (VVE)*
Om kinderen een goede start op de basisschool te geven is het belangrijk dat er passend aanbod is van VVE en daar gebruik van wordt gemaakt. De VVE-programma's zijn gericht op het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen waarbij alle ontwikkelingsgebieden aan bod komen: taal, denken, lichamelijke ontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling. Deze programma's zijn speciaal geschikt voor kinderen die de Nederlandse taal niet goed beheersen of extra stimulering nodig hebben. Gemeente, voorschoolse organisaties, het basisonderwijs en de GGD hebben gezamenlijk geïnventariseerd in hoeverre vluchtelingenkinderen gebruikmaken van VVE, en of er speciaal aanbod nodig is voor deze groep kinderen. Hier zijn een aantal acties uit voortgekomen voor de doorontwikkeling in 2017.
2. *Doorontwikkeling van nieuwkomersonderwijs op de Kernschool en de ISK*
Nieuwkomersonderwijs bestaat al decennia in de Zaanstreek, zo vierde het ISK dit jaar haar veertigjarig bestaan. In het nieuwkomersonderwijs staat centraal dat leerlingen de taal op hun eigen tempo leren en ze worden voorbereid om zo snel mogelijk mee te draaien in het reguliere onderwijs. 2016 heeft in het teken gestaan van een forse uitbreiding van het nieuwkomersonderwijs, zowel vanwege de leerlingen in de opvanglocaties als de groeiende groep vergunninghouders en arbeidsmigranten. Tussen de scholen en de gemeente is goed en nauw contact geweest om met deze groei om te gaan, en de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen. In 2016 is het convenant voor de centrale opvang van nieuwkomers in het primair onderwijs geactualiseerd en is een start gemaakt om eenzelfde soort convenant op te stellen voor de centrale opvang van nieuwkomers in het voortgezet onderwijs. Hierbij zijn ook afspraken gemaakt over het financieringsgat dat kan ontstaan doordat groepen buiten de tel data van de Rijksregeling vallen. Een uitdaging blijft goede en passende doorstroming naar het regulier onderwijs te waarborgen.
3. *Geschikte leslocaties voor nieuwkomersonderwijs*
Door het groeiend aantal leerlingen heeft de Kernschool een tweede schoolpand in gebruik genomen. ISK 16-18 jaar is verhuisd naar een ander pand, omdat het vorige pand verkocht is.
4. *Convenant met het Universitair Asiel Fonds (UAF)*
Eind 2016 heeft de gemeente een convenant met het UAF ondertekend zodat vluchtelingen op HBO en WO niveau kunnen studeren met ondersteuning en begeleiding van het UAF. In dit convenant is ook afgesproken dat vluchtelingen die geen recht hebben op studiefinanciering mogen studeren met behoud van uitkering. Tijdens de integrale intake bij het Sociaal Wijkteam wordt een eerste inschatting gemaakt van iemands studiepotentie. Vervolgens beoordelen casemanagers van de afdeling Werk en van het Jongerenloket of iemand in aanmerking komt, en stimuleren zij hen met ondersteuning van het UAF een opleiding te starten.

2017 en 2018

De activiteiten uit 2016 zullen in 2017 worden gecontinueerd en afgerond. Daarnaast worden er nieuwe activiteiten opgestart.

- 1. Doorontwikkeling aanbod van Voor- en Vroegschoolse voorzieningen*
In 2017 wordt er, binnen de gemeentebrede VVE aanpak, met alle partners samengewerkt om meer vluchtelingenkinderen van het VVE aanbod te laten profiteren. Allereerst door alle kinderen te stimuleren van het aanbod gebruik te maken, waarbij aandacht is voor doorlopende leer,- ontwikkel- en zorglijnen. Voor kinderen in het AZC wordt apart aanbod ontwikkeld. Daarnaast wordt er geïnvesteerd in de opleiding van de professionals op de groep waarbij aandacht is voor het signaleren van trauma's en het omgaan met cultuurverschillen. Ook wordt er een werkwijze ontwikkeld om ouders zo veel mogelijk te betrekken bij de ontwikkeling van hun kinderen en specifiek bij het taalaanbod.⁴⁹
- 2. Doorontwikkeling van nieuwkomersonderwijs op de Kernschool en de ISK*
Er blijft geïnvesteerd worden in de overlegstructuren en informatiestromen met de onderwijsaanbieders waarbij goede en passende doorstroming naar het regulier onderwijs de bijzondere aandacht heeft. De Kernschool gaat de ouderbetrokkenheid verder vormgeven middels taalactiviteiten en thematische ouderavonden waardoor het leerproces van de kinderen thuis wordt ondersteund. Daarnaast wordt het convenant in het voortgezet onderwijs ondertekend waarin afspraken over de uitvoering van ISK worden vastgelegd en alle VO schoolbesturen hun verantwoordelijkheid bij de ISK vastleggen.
- 3. Geschikte leslocaties voor nieuwkomersonderwijs*
De huidige leslocaties bieden voldoende groeimogelijkheden voor de reguliere leerlingen. Met het oog op de komst van het AZC wordt in januari begonnen met een inventarisatie hoe het onderwijs voor deze leerlingen geregeld wordt en of de huidige leslocaties uitgebreid moeten worden.
- 4. Uitvoering van het convenant met het UAF*
In 2017 zullen de eerste vluchtelingen onder het convenant beginnen met een opleiding. Het is belangrijk de samenwerking goed te monitoren en zorg te dragen dat iedereen met studiepotentie en ambitie, de kans krijgt om een opleiding op HBO of WO niveau te volgen.
- 5. Onderwijs aan nieuwkomers in het mbo*
Jongeren worden zoveel mogelijk gestimuleerd een duaal traject van inburgering en beroepsopleiding te volgen om zo hun kansen op een startkwalificatie te vergroten. Vluchtelingen voor wie een duaal traject geschikt is, worden zoveel mogelijk naar een duaal traject in Amsterdam doorverwezen, aangezien dit aanbod in Zaandam niet beschikbaar is. Wel wordt er samen met het ROC Zaandam onderzocht welke maatregelen genomen kunnen worden om de instroom van nieuwkomers in reguliere mbo-opleidingen te vergroten.

Risico's

De risico's op het onderdeel onderwijs asielzoekers en vergunninghouders zijn:

- Het organiseren van nieuwkomersonderwijs heeft te maken met sterk fluctuerende aantallen leerlingen, dit wordt met de komst van het azc versterkt. Dit vergt grote flexibiliteit van de onderwijsaanbieders. Bovendien speelt de huidige rijksfinanciering voor het voortgezet onderwijs niet voldoende in op deze fluctuaties. Hierdoor moet het financieringsgat opgevuld worden.
- De sterk fluctuerende aantallen leerlingen maken het noodzakelijk om geschikte leslocaties te vinden die flexibel inzetbaar zijn. Hierdoor is er meer huisvesting gewenst dan over het

⁴⁹ Wat betreft de wijken Poelenburg en Peldersveld, wordt in het Actieplan Poelenburg en Peldersveld ingezet op het uitbreiden van VVE voorzieningen naar kinderen vanaf 2 jaar in (was vanaf 2,5 jaar). Deze maatregel is voor kinderen van vergunninghouders aanvullend op de maatregel in dit uitvoeringsprogramma. VVE aanbieders in deze wijken worden vanuit één contactpersoon binnen de gemeente benaderd voor de uitvoering van enerzijds het actieplan en anderzijds dit uitvoeringsprogramma.

algemeen in gebruik zal zijn waardoor er meer kosten voor huur/verbouw/nieuwbouw worden gemaakt dan misschien noodzakelijk.

Maatregel	Uitvoerende partij	Activiteiten	Streefwaarde	Prestatie-indicator	2017	2018	Monitoring
1. Doorontwikkeling van het VVE aanbod voor vluchtelingen	Gemeente Zaanstad, Afdeling Projecten i.s.m. afdeling Kennis ⁵⁰	Stimuleren van de ouders om gebruik te maken van het VVE aanbod	93%	Percentage geïndiceerde kinderen dat gebruik maakt van het VVE aanbod	€87.560 ⁵¹	€175.120	Elk half jaar
		Afspraken met VVE aanbieders over passend aanbod (openingstijden, stimuleren ouderbetrokkenheid)	75%	Percentage ouders dat deelneemt aan de ouderbetrokkenheid activiteiten			
		Afspraken met VVE aanbieders en het primair onderwijs over doorlopende leer-, ontwikkel- en zorglijnen					
		Realiseren van speciaal aanbod voor kinderen uit het azc					
		Ondersteuningsaanbod voor professionals breder aanbieden					
2. Doorontwikkeling nieuwkomers-onderwijs PO	Gemeente Zaanstad, Afdeling Kennis ⁵²	Verder vormgeven van het aanbod voor ouderbetrokkenheid	50%	Percentage ouders dat deelneemt aan de ouderbetrokkenheid activiteiten	(€308.455) ⁵³	(€308.455)	Elk jaar
Reguliere basisscholen actief betrekken bij het nieuwkomersonderwijs voor succesvolle doorstroming		n.v.t.	n.v.t.	€32.000	€32.000		

⁵⁰ Samen met VVE-aanbieders, basisonderwijs, GGD, consultatiebureau, COA, vluchtelingenwerk en inspectie van het Onderwijs.

⁵¹ Ervan uitgaande dat 5% van de Zaanse vluchtelingenpopulatie (door de komst van het azc eind 2017 verdubbelt de vluchtelingenpopulatie in 2018 naar 800 personen) de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar heeft x €4.378 per kind per jaar (op basis van norm bedrag van Pharos). Het budget komt voor de kinderen van vergunninghouders uit het OAB-budget, voor de azc-bewoners wordt dit betaald uit de decentralisatie gelden,

⁵² Samen met de Kernschool, ZaanPrimair en de andere PO schoolbesturen.

⁵³ Subsidie aan de Kernschool, wordt betaald uit het OAB budget.

2. Doorontwikkeling nieuwkomersonderwijs VO	Gemeente Zaanstad, Afdeling Kennis ⁵⁴	Convenant ISK vaststellen Kenniskring in het VO over succesvolle doorstroming naar regulier onderwijs	n.v.t.	n.v.t.	€80.000 ⁵⁵	PM	Elk jaar
3. Geschikte leslocaties voor nieuwkomersonderwijs	Gemeente Zaanstad, Afdeling Projecten i.s.m. Afdeling Kennis ⁵⁶	Inventarisatie naar de capaciteit van de huidige leslocaties en de komst van het azc Realisatie van voldoende leslocaties	99%	Percentage kinderen dat na vestiging in Zaanstad meteen naar school kan	N.v.t. ⁵⁷	N.v.t.	Elk jaar
4. Uitvoering van het convenant met UAF	Gemeente Zaanstad, Afdeling Werk en afdeling Handhaving i.s.m. afdeling Kennis ⁵⁸	Geschikte kandidaten selecteren en doorverwijzen naar UAF	100%	Percentage jongeren die aan de voorwaarden van het UAF voldoet volgt een opleiding	€17.000 ⁵⁹	€17.000	Elk half jaar
			75%	Percentage dat het UAF traject succesvol afrond met een diploma			
5. Onderwijs aan nieuwkomers in het mbo	Gemeente Zaanstad, afdeling Projecten ⁶⁰	Gesprekken met het Regiocollege	n.v.t.	n.v.t.	PM	PM	PM
TOTAAL					€216.560	€224.120	

⁵⁴ Samen met OVO, Regio College, en de andere VO schoolbesturen.

⁵⁵ Op basis van de misgelopen rijksfinanciering in 2016, dit is een maximaal te betalen bedrag.

⁵⁶ Samen met COA, OVO en ZaanPrimair.

⁵⁷ Wordt in regulier werkzaamheden meegenomen.

⁵⁸ Samen met het UAF.

⁵⁹ Op basis van 10 nieuwe trajecten per jaar.

⁶⁰ Samen met Regiocollege.

5 Veiligheid en gezondheid asielzoekers en vergunninghouders

Om goed te kunnen participeren en integreren in de Zaanse maatschappij is het van belang om zo vroeg mogelijk in te zetten op een veilige en gezonde start van nieuwkomers in de gemeente. Om actief mee te kunnen doen, is het belangrijk dat eventuele gezondheidsproblemen en achterstanden vroegtijdig worden gesignaleerd en teruggedrongen. Er wordt ingezet op een stevige maatschappelijke positie van nieuwkomers en de waarborg dat de thuissituatie en de situatie op de opvanglocaties veilig zijn voor zowel nieuwkomers als huidige inwoners.

Om een veilige en gezonde omgeving te bewerkstelligen wordt samen met partners ingezet op signalering, voorlichting en preventie. De uitgangspunten vanuit de visie hierbij zijn:

- Een veilige omgeving voor iedereen
- Een gezonde nieuwe start
- Samen met partners inzetten op (sociale) veiligheid
- Garanderen van een goede toegang tot zorg

2016

In 2016 is met partners (GGD, Veilig Thuis, huisartsen, COA, Sociaal Wijkteam, Vluchtelingenwerk, etc.) over diverse onderwerpen gesproken binnen de thema's veiligheid en gezondheid om te kijken welke programma's en maatregelen al lopen, waar extra op ingezet dient te worden en hoe dat te bewerkstelligen is. Samen met partners zijn eerste stappen gezet om tot concrete activiteiten te komen op het gebied van veiligheid en gezondheid.

Daarnaast hebben in 2016, los van de inventarisatie, verschillende overleggen plaatsgevonden. In 2016 zijn we gestart met een breed ketenoverleg met zorginstanties (ZMC, AMC, Huisartsenpost, Ambulancezorg, Gezondheidscentrum Asielzoekers, COA, Spoedeisende eerste hulp en Gemeente Zaanstad). Dit overleg is n.a.v. de noodopvang ontstaan. Uit dit overleg zijn verbeterpunten gekomen en vastgesteld. De wachttijden van de landelijk hulplijn zijn verkort en er is een stroomschema voor bewakers is opgesteld. Hierop staan alle zorgpartners en hoe moet worden gehandeld in welke situatie, bijvoorbeeld wanneer taxi's moeten worden ingeschakeld voor het vervoer van opvanglocaties naar de huisartsenpost. Ook zijn er ruimtes ingericht voor escalatie bij een bewoner. De gemaakte afspraken/verbeterpunten in het breed ketenoverleg worden in 2017 gecontinueerd op de POL en het azc. Het ketenoverleg zal in 2017 nogmaals plaatsvinden.

Tevens zijn in 2016 samen met Nidos⁶¹, Vluchtelingenwerk, GGD, Jeugdteam en gemeente afspraken gemaakt over de samenwerking rond de zorg aan AMV'ers (alleenstaande minderjarige vreemdelingen).

2017 en 2018

In 2017 wordt verder gebouwd op de inventarisatie uit 2016. Een aanpak gericht op signalering, voorlichting en preventie staat centraal. Het bewerkstelligen van een veilige leefomgeving, in een vroeg stadium gezondheid bevorderen en eventuele gezondheidsrisico's verkleinen, is het doel. Gedurende de uitvoering zal continue afstemming plaatsvinden met partners om tot een breed gedragen, realistische aanpak te komen en kan waar nodig bijgestuurd worden.

Verder zullen de volgende activiteiten centraal staan in 2017/2018:

1. *Een veilige omgeving in en rond de opvanglocaties (azc)*
Om in de opvanglocaties en in de omgeving de veiligheid te waarborgen wordt in 2017 het overleg veiligheid tussen COA, politie en de gemeente Zaanstad opnieuw opgestart. Nog

⁶¹ Nidos voert als onafhankelijke (gezins-)voogdij instelling, op grond van de wet, de voogdijtaak uit voor Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen.

voordat het azc open gaat zal een eerste overleg geïnitieerd worden (vanuit de gemeente Zaanstad, afdeling Veiligheid). Insteek van dit overleg is om elkaar op de hoogte te houden en bespreking van eventuele incidenten.

Met de komst van het azc wordt gestart met extra inzet van straattoezicht (BOA's) in de omgeving van het azc, om een veilige omgeving te realiseren. Dit zal gaan om minimaal één bezoek elke ochtenddienst en elke avonddienst, in de eerste maanden na de komst van het azc.

2. *Optimaal functioneren aanpak huiselijk geweld met aandacht voor specifieke etnische-culturele achtergrond van asielzoekers en vergunninghouders (en daarbinnen kwetsbare groepen)*

Binnen de aanpak huiselijk geweld zijn er meldcodes aanwezig waar de partners (COA en Vluchtelingenwerk) gebruik van maken en tevreden over zijn. Binnen deze meldcodes wordt na signalering en wanneer dat nodig blijkt, de expertise van Veilig Thuis ingeschakeld (voor uitgebreide toelichting zie bijlage 3). Omdat dit proces goed loopt, worden hier vooralsnog geen nieuwe maatregelen op ingezet.

Er blijft echter aandacht voor de aanpak van Veilig Thuis en de partners. In 2017 en 2018 wordt de huidige werkwijze halfjaarlijks geëvalueerd vanuit de gemeente Zaanstad. Elk halfjaar wordt er met Veilig Thuis gesproken en geïnformeerd naar de werkwijze en tevredenheid bij partners over het verloop van casussen. Veilig Thuis blijft aanspreekpunt voor de partners. De lijnen tussen partners zijn kort en waar nodig worden vanuit Veilig Thuis trainingen gegeven aan aandachtfunctionarissen/zorgverleners.

In 2017 wordt ingezet op meer informatie voor asielzoekers op de opvanglocaties over gelijke rechten en omgangsvormen met vrouwen. Op dit moment wordt er bij aankomst op de opvanglocatie aandacht besteed aan gelijke rechten en hebben de aandachtfunctionarissen een signalerende functie om misstanden te melden. Daarnaast is er aandacht om zo veel mogelijk vrouwelijk personeel (bewakers, woonbegeleiders en aandachtfunctionarissen) op de opvanglocatie aanwezig te laten zijn.

Vanaf 2017 wordt ingezet op continue informatie over gelijke rechten en omgangsvormen op de opvanglocatie(s). In 2017 wordt informatie over gelijke rechten vernieuwd, door meer met beeldende informatie te gaan werken i.p.v. tekst. Hierdoor worden taalbarrières ondervangen en zijn de folders ook geschikt voor laaggeletterden. De informatie wordt in ieder geval op het informatiebord binnen de opvanglocatie(s) aangeboden (zie tevens punt 3).

3. *Veiligheid en gezondheid op de opvanglocaties en in Zaanstad*

De start van goede gezondheid en een veilige omgeving begint bij aankomst, in de opvanglocaties in Zaanstad. Uit inventarisatie is naar voren gekomen dat er op het gebied van veiligheid goede lijnen zijn tussen aandachtfunctionarissen op de opvanglocatie(s) en politie en gemeente Zaanstad (o.a. integraal overleg COA, politie en gemeente Zaanstad), deze lijn wordt voortgezet in 2017.

Op het gebied van gezondheid(zorg) op de opvanglocaties en bij gehuisveste asielzoekers is behoefte aan informatie over gezondheid om in een zo vroeg mogelijk stadium kennis te nemen van de Nederlandse gezondheidszorg.

De volgende thema's dienen hierbij aandacht te krijgen:

- (Voorkomen) psychische zorg en voorlichting over de psychische zorg in Nederland. Door inzet op voorlichting en informatie kan ingezet worden op kennismaking met de geestelijke gezondheidszorg en traumaverwerking.
- Gezondheidsbevordering – lichamelijke gezondheid.

Om te zorgen voor een goede informatievoorziening op deze zorgthema's worden, samen met partners, informatiefolders en een informatiebord ontwikkeld voor op de opvanglocaties. Op basis van informatie van o.a. de GGD, worden de folders samengesteld door COA, GGD en de gemeente Zaanstad (specifiek voor deze doelgroep). De GGD is hierbij in de lead om de juiste informatie te leveren. De folders worden vernieuwd, omdat ook hier veel met beelden gewerkt gaat worden i.p.v. teksten. De informatiefolders worden zowel op de opvanglocaties

als bij huisartsen aangeboden (voor asielzoekers en vergunninghouders). Tussentijds zullen de informatiefolders gemonitord worden, om na te gaan of de informatie toereikend is en aansluit bij de vraag.

Naast deze voorlichting komt er binnen het onderdeel gezondheidsbevordering ook ruimte voor gezondheid en bewegen. Door de GGD wordt er voorlichting gegeven op (kern)scholen over gezondheid en opvoedingsvragen. Vanuit de GGD zijn er ook programma's/bestaande activiteiten in het kader van gezondheidsbevordering en bewegen. Hierbij valt te denken aan de activiteiten die plaatsvinden en informatie die gegeven wordt op scholen. Deze programma's worden verder gestimuleerd en er wordt ingezet op het gebruik van sportprogramma's.

4. *Inzet goede toegang tot zorg vergunninghouders*

Gemeentelijke programma's bieden contactmomenten voor het signaleren van gezondheidsrisico's. Om goede toegang tot zorg beter te garanderen en gezondheidsklachten in een vroeg stadium tegen te gaan/te verminderen zal ingezet worden op (extra) voorlichting over zorg(voorzieningen) in het Nederlandse en Zaanse zorgsysteem.

Om dit te bewerkstelligen zal in samenwerking met huisarts(en) en vergunninghouder(s) vanuit de gemeente Zaanstad gewerkt worden aan een begrijpelijke infographic⁶² over het Nederlandse zorgsysteem (lokaal/regionaal). Deze infographic geeft door middel van beelden weer hoe het zorgsysteem in elkaar zit. De tekst die toegevoegd wordt zal zowel in het Nederlands als Engels zijn. De infographic wordt vervolgens op twee plaatsen aangeboden: bij huisartsen en binnen de workshop Netwerken (als onderdeel van de sociale kaart) bij het participatieverklaringstraject.

Tevens zal begin 2017 een enquête uitgezet worden in het netwerk van huisartsen (via de nieuwsbrief van de huisartsencoöperatie HZWa). Het doel van deze enquête is het verkrijgen van informatie over o.a. de ervaringen van huisartsen over de zorg aan vergunninghouders en waar knelpunten worden ervaren m.b.t. het verlenen van zorg aan deze doelgroep. Tevens zal op basis van signalen gevraagd worden naar de weigering van vergunninghouders, als nieuwe patiënt in de praktijk van huisartsen. Onderzocht wordt of de signalen juist zijn, welke redenen hier eventueel aan ten grondslag liggen en hoe de terughoudendheid kan worden weggenomen.

5. *Inventarisatie en inzet Jeugdhulp*

De laatste maanden zijn er signalen dat de instroom van jonge asielzoekers/vergunninghouders binnen de GGZ (Geestelijke gezondheidszorg) toeneemt en daarmee de kosten m.b.t. deze groep voor deze specialistische zorg ook stijgen. Door (extra) inzet in het Jeugdteam kan in een eerder stadium hulp geboden worden en gekeken worden of inzet van de specialistische zorg nodig is. Op dit moment is niet duidelijk hoeveel jonge asielzoekers gebruik maken van jeugdhulp, in de Jeugdteams of bij specialistische instellingen. De Jeugdteams hebben wel te maken met een grotere instroom van gezinnen en dit zal naar verwachting ook blijven groeien. De Jeugdteams hebben zelf (basis) GGZ expertise in huis, waardoor er minder doorverwezen hoeft te worden naar specialistische ggz aanbieders. Het is dan ook belangrijk om deze expertise op peil te houden, ook met de grotere instroom van jonge asielzoekers waar op maat hulp aan geleverd zal moeten worden. Vanuit de reguliere zorg door de GGD zijn er contactmomenten met kinderen/jongeren. Bij Centra Jong kunnen ouders terecht met vragen over het zorgsysteem. Ook geeft Centra Jong advies aan ouders over diverse vragen op het gebied van opvoeden en opgroeien. Vanaf 2017 wordt bij de integrale intake in het wijkteam bij het spreken van een gezin het leefgebied gezondheid en expliciet het bespreekpunt traumatische ervaring(en) meegenomen. Indien zich tijdens de integrale intake signalen vanuit traumatische ervaringen opdoen, of andere problemen met opgroeien en opvoeden dan wordt in eerste instantie het Jeugdteam ingeschakeld⁶³.

⁶² Een infographic is een grafische weergave van informatie in de vorm van grafieken, diagrammen of strip-achtige illustraties.

⁶³ Bij de integrale intake is ook een vrijwilliger van Vluchtelingenwerk aanwezig. De vrijwilliger kan bij de integrale intake aangeven of het bespreekpunt traumatische ervaringen al in een eerder gesprek aan de orde is geweest. Mocht dit zo zijn, dan wordt dit punt niet besproken maar kan indien nodig wel doorverwezen worden naar een Jeugdteam.

Voor medio 2017 wordt met casemanagers die bij de integrale intake aanwezig zijn samenwerkingsafspraken gemaakt met het Jeugdteam over inzet en samenwerking. En eind 2017 zal gemonitord worden hoeveel gesprekken met gezinnen hebben plaatsgevonden en hoe vaak, waarvoor en waarnaartoe (naar welk Jeugdteam, welke wijk) doorverwezen is. Op basis van die informatie wordt besloten of contracten met Jeugdteams aangepast dienen te worden.

6. *Extra aandacht kwetsbare doelgroepen (kinderen, jongeren, vrouwen en LHBT's (lesbisch, homo, bi of transgender):*

Voor kwetsbare groepen is extra aandacht op het gebied van veiligheid en gezondheid:

- Op de opvanglocaties is speciale voorlichting voor vrouwen over huiselijk geweld. Dit is geen structurele voorlichting over huiselijk geweld. Indien er sprake is van huiselijk geweld, kunnen vrouwen bij de aandachtfunctionarissen/woonbegeleiders van het COA terecht. Er wordt dan een voorlichting gegeven over de mogelijkheden en vormen van hulp die geboden worden.
- Bij Vluchtelingenwerk krijgen LHBT's een speciaal getrainde vrijwilliger. Die de sociale kaart van deze doelgroep goed kent.
- Om vanuit Vluchtelingenwerk nog beter aan te haken op deze doelgroep en betere ondersteuning te bieden worden de volgende activiteiten geïnitieerd: wegwijs in de roze samenleving, landenspecifieke informatie m.b.t. LHBT-problematiek, informatie LHBT-beleid Nederland.⁶⁴
- LHBT cursus voor vrijwilligers en beroepskrachten Vluchtelingenwerk⁶⁵
- Voor kinderen is extra aandacht, door inzet op scholen, voorlichting en gezondheidsbevordering (aansluiting bestaande programma's GGD).

Risico's

De risico's op het onderdeel gezondheid en veiligheid asielzoekers en vergunninghouders zijn:

- Onvoldoende effect van de aanpak gericht op signalering, voorlichting, informatie en preventie.
- De informatievoorziening slaat niet aan.
- Afhankelijk van partners.

Maatregel	Uitvoerende partij	Activiteiten	Streefwaarde	Prestatie-indicator	2017	2018	Monitoring
1. Het realiseren van een veilige omgeving in de opvanglocaties (azc)	Gemeente Zaanstad ⁶⁶	Start integraal overleg (politie/COA/gemeente) bij opening azc	De omgeving van het azc wordt als veilig ervaren	Aantal meldingen van incidenten, en hoe er met meldingen wordt omgegaan	-	-	Continu
	Gemeente Zaanstad (afdeling OOV)	Herprioritering inzet straattoezicht binnen bestaande capaciteit (BOA's), de eerste drie maanden na opening azc	De omgeving van het azc wordt als veilig ervaren		-	-	Continu eerste 3 maanden, na opening azc
2. Realiseren van een optimaal	Gemeente Zaanstad –	Periodieke inventarisatie-	Aanpak werkt en is	Uitkomsten inventari-	-	-	Eens per halfjaar

⁶⁴ LHBT projectplan SVAZ (Vluchtelingenwerk Amstel tot Zaan).

⁶⁵ Vanuit meerjarenplan LHBT-beleid.

⁶⁶ In samenwerking met politie, COA.

functionerende aanpak van huiselijk geweld, met aandacht voor etnische-culturele achtergrond van asielzoekers en vergunninghouders	afdeling Kennis)	ronde met COA, Vluchtelingenwerk en Veilig Thuis over werkwijze aanpak huiselijk geweld	bekend bij doelgroep	satie			
	COA en Gemeente Zaanstad (Afdeling Projecten)	Informatie verstrekken over gelijke rechten en omgangsvormen (op informatiebord bij azc)	Elke opvanglocatie bevat een informatiebord	Aanwezigheid informatiebord op opvanglocatie	PM ⁶⁷	-	Eens per halfjaar
3. Realiseren van een goede informatievoorziening op zorgthema's	Samenwerking COA, GGD en gemeente Zaanstad (afdeling Projecten)	Voorlichting/informatiegeestelijke gezondheidszorg en traumaverwerking d.m.v. informatiefolders gericht op doelgroep en informatiebord opvanglocaties ('prikkelbord')	De informatievoorziening op wordt als voldoende ervaren	Uitkomsten inventarisatie	PM ⁶⁹	-	Elke halfjaar
	GGD ⁶⁸	Voorlichting/informatie op scholen (aansluiten bij bestaande activiteiten/programma's)	De aansluiting bij programma's wordt als voldoende ervaren	Periodiek overleg	-	-	Eens per halfjaar
4. Realiseren goede toegang tot zorg / Voorlichting toegang tot zorg aan vergunninghouders	Gemeente Zaanstad ⁷⁰ (Afdeling Kennis en Afdeling projecten voor de uitvoer)	Ontwikkelen infographic over Nederlandse zorgsysteem (lokaal/regionaal) – en aanbieden bij participatieverklaringstraject en huisartsen	De informatieve voorziening wordt als voldoende ervaren	Uitkomsten inventarisatie	PM	-	Eind 2017
	Gemeente Zaanstad (afdeling Kennis)	Enquête huisartsen	Verkrijgen informatie over ervaringen huisartsen over verlenen zorg aan vergunning	Uitkomsten enquête	-	-	Medio 2017

⁶⁷ Kosten verdeeld tussen partners: relatief lage kostenpost.

⁶⁸ Met ondersteuning vanuit de gemeente Zaanstad.

⁶⁹ Kosten verdeeld tussen partners: relatief lage kostenpost.

⁷⁰ In samenwerking met kennisspecialist, huisarts(en), tekenaar en vergunninghouder.

			houders.				
5. Zorgen voor een goede inzet Jeugdhulp	Gemeente Zaanstad, Afdeling Werk samen met Jeugdteams	Bekijken inzet jeugdhulp door Jeugdteam-thema meenemen bij integrale intake Samenwerkingsafspraken inzet Jeugdteam	Eerstelijns zorg wordt optimaler gebruikt	Uitkomsten inventarisatie ⁷¹ integrale intakes en Jeugdteams	-	-	Eind 2017
	Gemeente Zaanstad en Jeugdteams	Inventarisatie van inzet jeugdhulp voor jonge asielzoekers					
TOTAAL					-	-	

⁷¹ Inventariseren van integrale intakes, maar ook bij Jeugdteams zelf en bij scholen.

6 Opvang asielzoekers

Europa heeft sinds 2015 te maken met een hoge instroom van asielzoekers. De gemeente Zaanstad heeft in reactie hierop, haar verantwoordelijkheid genomen en verschillende (nood)opvanglocaties gerealiseerd. Op 12 juli 2016 heeft de gemeenteraad een positieve zienswijze gegeven op de komst van een azc. Deze zal naar verwachting eind 2017 in gebruik worden genomen voor maximaal 10 jaar.

Bijna alle uitgangspunten vanuit de visie op het thema opvang asielzoekers, zijn in voorgaande hoofdstukken 2 en 5 reeds besproken. Via de voetnoten wordt per uitgangspunt naar het juiste hoofdstuk verwezen. Voor de volledigheid zijn de uitgangspunten vanuit de visie op dit thema hieronder weergegeven:

- Opvang met voldoende draagvlak in de samenleving
- Een veilige en leefbare stad⁷²
- Goede toegang tot gezondheidszorg en sociale veiligheid⁷³
- Asielzoekers doen vanaf dag één mee⁷⁴
- Zinvolle wachtperiode voor Zaanse vergunninghouders in het azc⁷⁵

2016

Vanaf september 2015 t/m juni 2016 is er in het Veldpark noodopvang gerealiseerd voor maximaal 500 asielzoekers. Van december 2015 t/m maart 2016 was een opvanglocatie op het Hembrugterrein gevestigd voor maximaal 440 asielzoekers. En de huidige procesopvanglocatie (POL)) aan de Rijshoutweg te Zaandam biedt sinds februari 2015 ruimte aan maximaal 606 opvangplekken. Doordat de instroom van vluchtelingen momenteel lager is, is de capaciteit van deze locatie per januari afgeschaald naar maximaal 400 bedden. De omgevingsvergunning voor de POL loopt tot augustus 2017. Bij de noodopvang in 't Veldpark en op het Hembrugterrein was een locatie beschikbaar voor vrijwilligersactiviteiten. Bij de POL was een dergelijke locatie vanaf juli 2016 beschikbaar.⁷⁶

2017 en verder

1. De POL

De huurovereenkomst voor de POL loopt tot en met augustus 2017 en de vrijwilligersruimte De Sluis blijft ook tot die tijd in gebruik.

2. Het azc

Het proces van vestiging van een azc is een samenspel tussen de gemeente, het COA en de eigenaar van het pand. Het is ook een voortdurend communicatieproces met omwonenden, ondernemers, professionals die werken in de buurt en andere belanghebbenden. De gemeente kiest ervoor om samen met deze belanghebbenden te onderzoeken wat er nodig is om het azc goed te laten landen in de stad, en werkt hier de komende maanden samen naartoe. Dit traject wordt in nauwe samenwerking met COA gedaan.

Op woensdagavond 14 december 2016 heeft de eerste grote bijeenkomst plaats gevonden, voor omwonenden en andere betrokkenen die mee willen denken over hoe het azc op een goede manier een plek in de buurt kan krijgen. De bijeenkomst was in het pand van het toekomstige azc. Op 1 februari vond de tweede bijeenkomst plaats en er zullen nog meer bijeenkomsten volgen in 2017. Aangezien dit traject onlangs is opgestart is nog niet in te schatten welke acties hier precies uit

⁷² Zie uitwerking hiervan deels in hoofdstuk 5

⁷³ Zie uitwerking hiervan in hoofdstuk 5

⁷⁴ Zie uitwerking hiervan in hoofdstuk 2

⁷⁵ Zie uitwerking hiervan in hoofdstuk 2

⁷⁶ Meer informatie over de vrijwilligersactiviteiten in hoofdstuk 2

voortvloeiën. Zodra hier meer over bekend is, wordt dit aan de raad gecommuniceerd. Om een idee te geven van aandachtspunten die veel aangedragen zijn:

1. Aandacht voor sociale veiligheid en de verkeerssituatie rondom het azc
2. Inzetten op vrijwilligerswerk voor bewoners van het azc, mede ook t.b.v. de buurt
3. Aandacht voor taal(les) voor de azc-bewoners (in de vorm van taalbuddy's, voorleespoules uit de buurt et cetera)

Om de opvanglocatie ook daadwerkelijk te kunnen gebruiken, gaan het COA en de gemeente met elkaar een bestuursovereenkomst aan, waarin alle rechten en plichten voor het COA en de gemeente worden opgenomen. Op basis van het Faciliteitenbesluit opvangcentra wordt voor de gemeente uitgegaan van kostenneutraliteit voor de opvang van asielzoekers.

Van een aantal maatregelen, is nu al duidelijk dat daar bij de komst van het azc op moet worden ingezet. Deze maatregelen zijn als volgt:

1. Vervolg buurttraject
2. Het vinden van een vrijwilligerslocatie in de buurt van het azc
3. Het behouden of aanstellen van een vrijwilligerscoördinator
4. Faciliteren maatschappelijke initiatieven
5. Wat betreft onderwijs: extra leslokalen en VVE voorzieningen

Risico's

Op basis van bovenstaande tekst, zijn de risico's op het onderdeel opvang asielzoekers als volgt:

- Door de lagere instroom is een azc niet meer noodzakelijk
- Draagvlak onder belanghebbenden zou kunnen dalen

7 Communicatie, monitoring, evaluatie

7.1 Communicatie

De gemeente Zaanstad heeft zich in 2016 geprofileerd als sociale, pragmatische stad die haar verantwoordelijkheid neemt in de opvang van asielzoekers, vrijwilligers faciliteert en in gesprek blijft met haar inwoners en andere belanghebbenden.

In 2017 en 2018 blijft de gemeente actief in gesprek met alle betrokkenen. Tegelijkertijd zal zowel intern als extern meer worden ingezet op het actief delen van wat we doen, met behulp van de verschillende maatregelen die in dit uitvoeringsprogramma zijn benoemd. De Zaanse vluchtelingenaanpak zal lokaal, regionaal en landelijk worden gedeeld. Hiervoor zetten we in ieder geval de volgende communicatiemiddelen in:

- De website www.vluchtelingen.zaanstad.nl geeft informatie aan statushouders over onder andere wonen, inburgering, wonen en werken en geeft aan andere geïnteresseerden en betrokkenen informatie over de aanpak in Zaanstad.
- Voor werkgevers organiseren we matchings-events waar werkgevers en statushouders elkaar kunnen ontmoeten en matching kan plaatsvinden voor stages, werkervaringsplekken en arbeidsplaatsen.
- In de voorbereiding van de komst van het azc communiceren we met buurtbewoners over het buurttraject en andere voorbereidingsactiviteiten. Welke communicatiemiddelen we hiervoor inzetten wordt samen met de buurt bepaald. Mogelijkheden zijn een (digitale) nieuwsbrief en een uitwisselingsplatform zoals www.partup.com
- Voor vrijwilligers is er een eigen website en wekelijkse nieuwsbrief.
- We plaatsen regelmatig updates van de activiteiten op het gebied van vluchtelingen via het Zaanstad Journaal en bij belangrijke mijlpalen versturen we een persbericht

7.2 Monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie vindt tegelijkertijd plaats. Monitoring richt zich veel meer op hoe we ervoor staan qua implementatie van het uitvoeringsprogramma in de uitvoering. Evaluatie geeft inzicht in het effect van de verschillende maatregelen en helpt bij het tussentijds bijsturen en het opstellen van verbeterpunten voor de uitvoering van het programma. Ook geeft evalueren inzicht in de succesfactoren van de verschillende maatregelen.

Voor de visie is een eerste meting gedaan om de Zaanse vluchtelingenpopulatie in beeld te brengen, en wat de afgelopen jaren de ontwikkelingen zijn geweest op het gebied van wonen en uitkeringen. Deze data laten zien dat de urgentie hoog is om extra in te zetten op de integratie en participatie van vergunninghouders, zodat de afhankelijkheid van de bijstand van deze groep verkleind wordt. Elk jaar zal op 1 juli met behulp van de nieuwste data een meting worden uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in het effect van het beleid. Op deze manier wordt gemonitord of er de komende jaren sprake is van snellere integratie en verhoogde participatie.

Op basis van de verschillende maatregelen die getroffen worden, heeft de monitoring van het uitvoeringsprogramma 1 hoofddoel:

Binnen 2 jaar wordt door de gemeente en alle belanghebbenden volgens de uitgangspunten van de visie gewerkt, zodat nieuwe Zaankanters volwaardig onderdeel worden van de Zaanse samenleving, bijdragen aan de stad en zelfredzaam zijn.

In dit uitvoeringsprogramma wordt per thema op een aantal maatregelen ingezet, zodat de uitgangspunten van de visie gerealiseerd kunnen worden. Afhankelijk van de maatregel wordt vaker of minder vaak gemonitord. Dit heeft te maken met de complexiteit of nieuwheid van de maatregelen.

Monitoring en evaluatie vindt per thema plaats door de verantwoordelijk projectleider. Overall coördineert de programmamanager vluchtelingen de monitoring van het volledige programma en hierover wordt de raad elk halfjaar geïnformeerd.

Nogmaals wordt benadrukt dat het vluchtelingenvraagstuk een dynamisch karakter heeft. De maatregelen die in dit uitvoeringsprogramma zijn opgenomen worden in ieder geval uitgevoerd. Afhankelijk van de monitoringsresultaten en actualiteiten zal worden bijgestuurd of zullen extra maatregelen getroffen worden. Hiervoor is een algemene reserve opgenomen.

8 Ten slotte

In dit uitvoeringsprogramma staat centraal dat Zaanstad haar nieuwe inwoners welkom heet en zich inzet zodat iedereen zo snel mogelijk zelfredzaam is en mee doet in de samenleving. De gemeente focust op de kracht en talenten van vluchtelingen en wil het potentieel van deze nieuwe Zaankanters zoveel mogelijk benutten. Het uitvoeringsprogramma geeft aan welke maatregelen er reeds getroffen zijn op de thema's integratie, wonen, participatie, onderwijs, gezondheid en veiligheid, en opvang. Tevens wordt inzichtelijk gemaakt welke maatregelen in 2017 en 2018 worden gecontinueerd of nieuw worden opgestart.

Het realiseren van deze opgave vereist inzet, afstemming en samenwerking op veel beleidsterreinen en tussen een groot aantal partners. Dit uitvoeringsprogramma is tot stand gekomen in goed overleg met het brede aantal partners die in de verschillende hoofdstukken zijn benoemd. Wij willen onze dank en trots uitspreken over de continue betrokkenheid van alle belanghebbenden. Dankzij die betrokkenheid is er een integraal uitvoeringsprogramma tot stand gekomen.

De gemeente blijft de dialoog met de stad voortzetten. Dat betekent dat er aandacht is voor zorgen, maar eveneens dat de gemeente openstaat voor alle ideeën, kennis, ervaring en initiatieven die in de stad leven om gezamenlijk te werken aan versnelde integratie en verhoogde participatie. Deze dialoog wordt enerzijds met belanghebbenden per deelthema doorgezet en anderzijds met belanghebbenden in het buurttraject van het azc. Daarnaast worden bestaande banden met maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven continu verder versterkt en worden nieuwe relaties aangegaan.

Na 2 jaar zullen de maatregelen van dit uitvoeringsprogramma uitmonden in een structurele integrale werkwijze wat betreft asielzoekers en vergunninghouders.

9

Bijlage 1: Programmabegroting

Totaal overzicht baten en lasten Uitvoeringsprogramma 2017 en 2018 'Vluchtelingen doen meteen mee'		
	2017	2018
Baten	2017	2018
Rijksmiddelen (COA) voor maatschappelijke begeleiding/ participatieverklaring o.b.v. € 2.370	592.500	592.500
Gemeentelijke middelen	424.949	174.949
Divosa, inkomsten rol regio-coördinator	81.920	
Decentralisatieuitkering POL⁷⁷	75.000	-
	1.174.369	767.449
Extra middelen uitwerkingsakkoord verhoogde asielinstroom*		
Partieel effect, o.b.v. € 2.849	814.768	937.268
Participatie en integratie o.b.v. € 1.581	452.280	520.281
	1.267.048	1.457.549
Totaal baten	2.441.417	2.224.998
<i>* 286 gehuisvest in 2016, schatting huisvesting 2017 is 329 (116 (taakstelling 1e halfjaar 2017) * 2 + 97 (restant 2016))</i>		
Lasten	2017	2018
Programmaorganisatie⁷⁸	288.152	169.760
Integratie en participatie van asielzoekers en vergunninghouders	1.359.277 ⁷⁹	1.368.077
Huisvesting van vergunninghouders	193.000	30.000
Onderwijs asielzoekers en vergunninghouders	216.560	224.120
Veiligheid en gezondheid asielzoekers en vergunninghouders	-	-
Opvang Asielzoekers	N.v.t. ⁸⁰	N.v.t.
Overig (reservepost)	384.428	433.041
Totaal Lasten	2.441.417	2.224.998
Saldo	0	0

⁷⁷ Bedrag is geschat op 7 maanden, i.v.m. afloop omgevingsvergunning.

⁷⁸ Onder de programmaorganisatie vallen de kosten van de volgende programmaleden: programmamanager vluchtelingen, kennisspecialist, relatiemanager vluchtelingen, projectleiders.

⁷⁹ Waarvan jaarlijks € 580.797 naar de maatschappelijke begeleiding van Vluchtelingenwerk gaat.

⁸⁰ Op basis van het Faciliteitenbesluit opvangcentra wordt voor de gemeente uitgegaan van kostenneutraliteit voor de opvang van asielzoekers.

10 Bijlage 2: Informatie COA – Taken gezondheid en zorg

Bij de aankomst van asielzoekers in Nederland, krijgen zij een medische check vanuit het FMMU. Asielzoekers krijgen bij binnenkomst in een opvanglocatie van het COA voorlichting over zorg. Op de locatie zelf is het GCA (gezondheidscentrum asielzoekers) aanwezig.

De GGD levert Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA). Deze preventieve zorg is bedoeld om te voorkomen dat iemand ziek wordt of de ziekte verergerd. Het COA heeft voor deze zorg een contract afgesloten met GGD GHOR Nederland. Sommige taken worden door de lokale GGD uitgevoerd, andere door GGD GHOR Nederland zelf:

Taken van de regionale GGD

- Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 0-19 jarigen. In sommige regio's is een JGZ-organisatie gecontracteerd door GGD GHOR Nederland voor uitvoering van de JGZ voor 0-4 jarige. N.B JGZ wordt niet aangeboden op de col en de pol;
- Infectieziekte: preventie, bestrijding algemeen;
- SOA/HIV-bestrijding;
- Gezondheidsvoorlichting en opvoeding (wordt niet aangeboden op de col, pol en vbl);
- Technische hygiëne op locatie;
- Coördinatie van de zorgketen;
- Tbc-bestrijding; screening na aankomst in Nederland en de vervolg screening om de 6 maanden gedurende 2 jaar van bewoners afkomstig uit risicogebieden;
- OGGz (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg)

Daarnaast zijn er landelijke PGA-taken (bijvoorbeeld epidemiologie) die worden uitgevoerd door GGD GHOR Nederland.

Aanvullende zorg GGD voor POL-bewoners

Vanwege de recente ontwikkelingen met betrekking tot de hoge instroom en de oplopende verblijfsduur van bewoners op pol- plaatsen (inclusief pre-pol en COA-noodopvang), is er aan de GGD GHOR Nederland gevraagd per 1-10-2015 aanvullende zorg te leveren. Het gaat om de volgende zaken:

- Het starten met de JGZ voor de 0-1 jarigen;
- Het starten met rijksvaccinatieprogramma voor kinderen in de leeftijd van 12-18 maanden;
- Daar waar de locatiemanager hierom verzoekt is gevraagd medewerking te verlenen aan het aanbieden van gezondheidsvoorlichting over in die situatie relevante gezondheidsthema's.

11 Bijlage 3: Meldcodes Huiselijk geweld

Bij huiselijk geweld worden de volgende stappen doorlopen:

1. Signaleren
2. Doorgeven aan eigen aandachtfunctionaris (geweld en kindermishandeling) / beroepskrachten
3. Aandachtfunctionaris en beroepskrachten kennen de weg naar Veilig Thuis goed en weten wanneer zij ingeschakeld dienen te worden.

Signaleren (door gewone medewerker en/of vrijwilliger) → aandachtfunctionaris → veilig thuis (als het acuut is).

COA:

Binnen een opvanglocatie van het COA is het Protocol meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van kracht.

Daarnaast is er speciale voorlichting voor vrouwen over huiselijke geweld. Dit is geen structurele voorlichting over huiselijk geweld. Er wordt in de voorlichting aangegeven dat als er sprake is van huiselijk geweld, vrouwen naar het COA kunnen komen. Er wordt dan een voorlichting gegeven over de mogelijkheden en vormen van hulp die geboden worden.

Op elke locatie zijn aandachtfunctionarissen geweld en kindermishandeling aanwezig (+aansluitend een protocol, hoe te handelen als er een signaal is). Woonbegeleiders hebben een signalerende functie en de aandachtfunctionarissen hebben de taak om vanuit het signaal het gesprek aan te gaan. Er zijn korte lijnen tussen de aandachtfunctionarissen van het COA en Veilig Thuis.

Vluchtelingenwerk:

Binnen Vluchtelingenwerk zijn de beroepskrachten de aanspreekpunten voor vrijwilligers die signalen opvangen. Vrijwilligers hebben een signalerende functie en de beroepskrachten ook. Volgens de meldcode voor vrijwilligers is de teamleider (beroepskracht) ook de persoon waar zij zorgelijke signalen en vermoedens mee bespreken. Overleg/advies/meldingen/doorverwijzingen e.d. tussen Veilig Thuis en Vluchtelingenwerk loopt dan ook via deze teamleiders (niet de vrijwilligers).

Het is van belang dat de meldcode terugkerend besproken wordt, up to date blijft en onder de aandacht wordt gebracht. Nieuwe vrijwilligers worden dan ook op de hoogte gebracht van de meldcode.

Ook heeft Vluchtelingenwerk afspraken met Veilig Thuis over het onderhoudsplan (meldcode) en afspraken gemaakt over een gezamenlijke werkwijze. Beide partijen weten elkaar goed te vinden.

12 Bijlage 4 Doorstroomschema vergunninghouders



